

NATIONALMUSEET
ÅRSRAPPORT 2023

OVERSIGT OVER TABELLER, NOTER OG BILAG

BERETNING

- TABEL 1. VIRKSOMHEDENS ØKONOMISKE HOVED- OG NØGLETAL
- TABEL 2. VIRKSOMHEDENS HOVEDKONTI
- TABEL 2A. OVERSKUD, HOVEDKONTO
- TABEL 3. SAMMENFATNING AF ØKONOMI FOR VIRKSOMHEDENS PRODUKTER/OPGAVER
- TABEL 4. ÅRETS RESULTATOPFYLDELSE
- TABEL 5. FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

REGNSKAB

- TABEL 6. RESULTATOPGØRELSE
- TABEL 7. RESULTATDISPONERING AF ÅRET OVERSKUD
- TABEL 8. BALANCEN
- TABEL 9. EGENKAPITALFORKLARING
- TABEL 10. UDNYTTELSE AF LÅNERAMME
- TABEL 11. OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT
- TABEL 12. BEVILLINGSREGNSKAB
- TABEL 12A. UDGIFTSBASEREDE HOVEDKONTI

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE

- TABEL 13. NOTE 1: IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER
- TABEL 14. NOTE 2: MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER
- TABEL 14A. NOTE 3: HENSATTE FORPLIGTELSE

INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

- TABEL 15. SAMMENSÆTNING AF ELEMENTER I PRISFASTSÆTTELSE
- TABEL 16. OVERSIGT OVER AKKUMULERET RESULTAT FOR INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

TILSKUDSFINANSIERED E AKTIVITETER

- TABEL 19. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERET AKTIVITETER (UNDERKONTO 97)
- TABEL 19A. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERET FORSKNINGSVIRKSOMHED (UNDERKONTO 95)

IT-OMKOSTNINGER

- TABEL 22. IT-OMKOSTNINGER

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. PÅTEGNING	5
2. BERETNING	7
2.1 PRÆSENTATION AF VIRKSOMHEDEN	7
2.2 LEDELSESBERETNING	8
2.3 KERNEOPGAVER OG RESSOURCER	18
2.4 MÅLRAPPORTERING	19
<i>FN's Verdensmål</i>	32
2.5 FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR	33
3. REGNSKAB	37
3.1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS	37
3.2 RESULTATOPGØRELSE MV.	37
3.3 BALANCEN	40
3.4 EGENKAPITALFORKLARING	42
3.5 LIKVIDITET OG LÅNERAMME	43
3.6 OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT	44
3.7 BEVILLINGSREGNSKABET	45
3.8 UDGIFTSBASEREDE HOVEDKONTI	45
4. BILAG	48
4.1 NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE	48
4.2 INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED	50
4.3 FÆLLESSTATSLIGE YDELSER MV.	51
4.4 GEBYRFINANSIERET VIRKSOMHED	51
4.5 TILSKUDSFINANSIERET VIRKSOMHED	52
4.6 FORELAGTE INVESTERINGER	53
4.7 IT-OMKOSTNINGER	53
4.8 SUPPLERENDE BILAG	53

1. PÅTEGNING

1. PÅTEGNING

ÅRSRAPPORTEN OMFATTER

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Nationalmuseet, CVR 22139118 er ansvarlig for: §§ 21.33.03. Danefægødtgørelse, 21.33.11. Nationalmuseet og 21.33.73. Nationalmuseet, anlæg, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2023.

PÅTEGNING

Der tilkendes gives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåelse af aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

København, 11/3-24

Underskrift

Direktør Rane Willerslev

København, 22. marts 2024

Underskrift

Dept.chef Dorthe Nøhr Andersen

2. BERETNING

2. BERETNING

2.1 PRÆSENTATION AF VIRKSOMHEDEN

Nationalmuseet er en virksomhed under Kulturministeriet. Museet har hoveddomicil på adressen Frederiksholms Kanal 12, 1220 København K. Derudover har Nationalmuseet, afdelinger, besøgssteder og magasiner over det meste af landet.

Nationalmuseet er Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum. Museets virke er overordnet fastsat i museumsloven, jf. LBK nr. 358 af 8. april 2014, hvoraf det fremgår, at Nationalmuseet skal tilgængeliggøre, formidle, bevare og forske i kulturarven med henblik på at give brugerne indsigt i – og oplevelser af kulturarven nu og i fremtiden. Danefæbestemmelserne administreres af Nationalmuseet jf. museumslovens § 30.

Der er endvidere fastlagt retningslinjer for museets forskning i lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer mv., jf. lov nr. 224 af 27. marts 1996.

Museet varetager kirkeantikvariske opgaver i henhold til lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, jf. LBK nr. 1156 af 1. september 2016.

Nationalmuseet har indgået rammeaftale med Kulturministeriet for perioden 2021-2024.

2.1.1 Mission

At gøre os alle klogere på nutiden

Hvorfor skal vi bruge mange millioner kroner på at bevare vores nationale historie? Fordi historien er en genvej til at forstå det, der sker her og nu. Og Danmarks store nationale museum skal være i stand til at fortælle historien om os alle – i nutid. Hvis vi ikke forstår nutiden, er fortiden nemlig primært af akademisk interesse.

2.1.2 Vision

Faglighed og forretning

Det er en naturlig erhvervsskade, men Nationalmuseet har nok levet lidt i fortiden. Vi står på et solidt fundament af faglighed, men vores forretning er ikke levedygtig. Både

vores økonomi og samfundsposition skal være væsentligt stærkere, hvis vi skal overleve på længere sigt. Derfor skal vi tage det store spring – ind i nutiden. Vi skal lære at tænke forretning i alt, hvad vi gør, uden at give køb på vores faglighed. Og nej, det er ikke døden for forskningen. Man lever jo kun, så længe man lærer.

Indsatser (konkretisering af visionen/overordnede mål):

Publikum først

Nationalmuseet skal sætte gæsterne først – og fremmest. Fra forskning over samlingsarbejde til formidling handler det om at gøre fortællingen om os alle interessant for de fleste.

Spræng siloerne

Ingen enhed er en ø. Ingen genstand må dø. Vi er alle en del af den historie, der skal fortælles, og vi skal arbejde sammen på tværs af enheder og museer om at give genstandene liv. Også dem, der måske har brug for lidt kunstigt åndedræt.

Skab overskrifter

Forskning kan ændre verdensbilleder. Det skal vi bruge til at kommunikere i nutid og provokere til eftertanke. For er det ikke set, er det ikke sket.

2.1.3 Hovedopgaver

Nationalmuseets tre finanslovsbestemte hovedopgaver er:

- Formidling
- Bevaring af kulturarven
- Forskning

2.2 LEDELSESBERETNING

2.2.1 ÅRETS ØKONOMISKE RESULTAT

Årets økonomiske resultat

Nationalmuseet har i 2023 slået rekord! Museet har således aldrig haft flere gæster, større omsætning eller hjemtaget flere eksterne forskningsbevillinger, end det var tilfældet i 2023. Gennemgangen af museets samlede økonomiske aktivitet afspejler dette.

Nationalmuseets økonomiske resultat vurderes ift. de tre hovedkonti, der fremgår af påtegningen, jf. afsnit 1.

For så vidt angår hovedkonto 21.33.03, Danefægodtgørelse blev resultatet et merforbrug på 2,7 mio. kr. i forbindelse med udbetaling af danefædusører. Merforbruget skyldes to store udbetalinger af danefædusører på området. Bevillingen var i 2023 på 6,3 mio. kr., svarende til det almindelige aktivitetsniveau på området, men der blev i året udbetalt store dusører for to store skattefund – Vindelevskatten (en guldskat fra jernalderen) og Stenmoseskatten (en møntskat fra middelalderen) – som gjorde, at årets samlede udbetalinger blev noget højere end bevillingen.

For så vidt angår hovedkonto 21.33.11. Nationalmuseet var resultatet et underskud på 2,3 mio. kr., som dog dækker over nogle underliggende bevægelser, jf. nærmere forklaringer nedenfor.

For underkonto 10. Almindelig virksomhed blev resultatet et underskud på 1,73 mio. kr. og for underkonto 90. Indtægtsdækket virksomhed blev resultatet et tilsvarende overskud på 1,81 mio. kr. For underkonto 30. Forundersøgelse af ombygning af Nationalmuseet blev resultatet et underskud på 2,39 mio. kr., som hidrørte fra brug af videreførselsbeløb efter aftale med Kulturministeriets departement.

Nettounderskuddet blev således 2,31 mio. kr., som hentes fra museets overførte overskud (videreførselsbeløbet). Primo 2023 udgjorde dette 3,18 mio. kr. Efter underskud udgør det ultimo 2023 således 0,87 mio. kr.

Museets indtægter (ekskl. bevilling) er samlet set steget med 24,3 mio. kr. fra 2022 til 2023, om end med væsentlige underliggende forskydninger. For underkonto 10. Almindelig virksomhed og underkonto 90. Indtægtsdækket virksomhed steg indtægterne fra 159,5 mio. kr. i 2022 til 183,3 mio. kr. i 2023. Stigningen vedrører underkonto 10. Almindelig virksomhed og omfatter især stigende entré- og butiksindtægter i året. For underkonto. 95. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed og underkonto. 97. Andre tilskudsfinansierede aktiviteter faldt indtægterne lidt - fra 71,8 mio. kr. i 2022 til 69,9 mio. kr. i 2023. Se endvidere bemærkninger til afsnit 4.5. Tilskudsfinansieret virksomhed.

For så vidt angår hovedkonto 21.33.73. Nationalmuseet, anlæg blev resultatet et planlagt merforbrug på 2,6 mio. kr. (hidrørende fra afslutningen af en række konkrete byggesager), idet en del af hovedkontoens videreførselsbeløb på 4,1 mio. kr. blev disponeret i året efter aftale med Kulturministeriets departement. Nationalmuseets anlægsaktiviteter i relation til national ejendom opføres særskilt under denne hovedkonto, mens museets øvrige anlægsaktiviteter finansieres under § 21.33.11. Nationalmuseet. Arbejdet udføres af Slots- og Kulturstyrelsen efter en vedligeholdelsesplan for året. Der indgår et stort antal projekter i planen. I praksis kan det enkelte projekts endelige udgifter og tidspunktet udgifterne falder på godt variere fra planen, og årets resultat kan derfor også blive lidt større eller mindre end årets bevilling. Årets merforbrug hentes fra hovedkontoens overførte overskud (videreførselsbeløbet), som herefter udgør 1,5 mio. kr.

Vurdering af det økonomiske resultat

Nationalmuseets økonomiske resultat i 2023 vurderes som tilfredsstillende.

TABEL 1. VIRKSOMHEDENS ØKONOMISKE HOVED- OG NØGLETAL

Tabel 1. Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal			
Hovedtotal			
1000 kr., løbende priser	2022	2023	2024
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-465.613,8	-478.004,1	-470.800,0
- Heraf indtægtsført bevilling	-240.300,0	-228.800,0	-236.800,0
Ordinære driftsomkostninger	457.557,4	473.698,6	466.500,0
Resultat af ordinær drift	-8.056,4	-4.305,5	-4.300,0
Resultat før finansielle poster	-7.637,0	-4.411,9	-4.800,0
Årets resultat	-1.468,8	2.307,8	0,0
Balance			
Anlægsaktiver	155.351,4	173.113,0	175.000,0
Omsætningsaktiver	58.860,2	97.961,1	95.000,0
Egenkapital	10.782,7	8.474,7	8.474,7
Langfristet gæld	146.276,8	155.358,6	155.000,0
Kortfristet gæld	99.026,6	105.736,0	105.000,0
Lånerammen	166.700,0	166.700,0	166.700,0
Træk på lånerammen	131.253,9	148.810,6	150.000,0
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	78,7%	89,3%	90,0%
Negativ udsvingrate	41,9%	11,5%	0,0%
Bevillingsandel	51,6%	47,9%	50,3%
Overskudsgrad	0,3%	-0,5%	0,0%
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	570,2	579,0	580,0
Årsværkspris	478,05	480,42	483,62

Anm.: Nationalmuseets økonomiske hoved- og nøgletal omfatter hovedkonto § 21.33.11. Nationalmuseet.

Note: Tal for 2024 bygger på FL 2024.

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Udnyttelse af låneramme, bevillingsandel og overskudsgrad

Nationalmuseets udnyttelsesgrad for lånerammen udgjorde ca. 89,3 % i 2023, hvilket er markant over udnyttelsesgraden i 2022 (ca. 78,7 %). Stigningen skyldes især indkøb af pallebure til fællesmagasinet i Vinge.

Overskudsgraden udgjorde -0,5 % i 2023, jf. forklaringen ovenfor.

Bevillingsandelen udgjorde 47,9 % i 2023 (mod 51,6 % i 2022). Den resterende del (52,1 %) udgøres især af entré- og butikssindtægter, samt indtægter fra indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansieret forskning og andre tilskudsfinansierede aktiviteter, jf. afsnit 3.7. Bevillingsregnskabet. Indtægterne var stigende frem til 2020, men faldt kraftigt i 2020, 2021 og begyndelsen af 2022 pga. corona-pandemien, som bl.a. førte til, at museet var lukket for besøgende en del af året. Efter corona-pandemiens ophør har museets besøgstal og de deraf afledte indtægter igen været stigende og bevillingsandelen var i 2023 således over niveauet for 2019 (ca. 48,8 %).

Udvikling i årsværk

Nationalmuseets årsværksforbrug steg fra ca. 570 årsværk i 2022 til ca. 578 årsværk i 2023. Stigningen ligger på en række af besøgsstederne, først og fremmest Kronborg og Frilandsmuseet, som har oplevet en væsentlig publikumsfremgang i 2023 med et afledt behov for især flere værter, omvisere og butikspersonale.

2.2.2 Virksomhedens drift, anlæg og administrative ordninger

TABEL 2. VIRKSOMHEDENS HOVEDKONTI

Tabel 2. Virksomhedens hovedkonti				
	(Mio. kr.)	Bevilling (FL+TB)	Regnskab 2023	Overført overskud ultimo
Drift	Udgifter	462,8	484,3	-21,5
	Indtægter	-234,0	-253,2	19,2
Administrerede ordninger	Udgifter	6,3	9,0	0,0
	Indtægter	0,0	0,0	0,0
Anlæg	Udgifter	10,5	13,1	-2,6
	Indtægter	0,0	0,0	0,0

Anm.: Der henvises til eventuelle bemærkninger i afsnit 3.7. Bevillingsregnskabet.

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Nationalmuseets hovedkonti omfatter § 21.33.11. Nationalmuseet, § 31.33.03. Danefægodtgørelse og § 21.33.73. Nationalmuseet, nationalejendom.

Hovedkonto 21.33.11. Nationalmuseet er en driftsbevilling, som indtil 2021 bestod af fire underkonti: 10. Almindelig virksomhed, 90. Indtægtsdækket virksomhed, 95. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed og 97. Andre tilskudsfinansierede aktiviteter. Museet har i de senere år været igennem en omstillingsproces fra en overvejende bevillingsfinansieret økonomi til en i betydeligt omfang entré- og aktivitetsfinansieret økonomi.

I forbindelse med forundersøgelsen af den påtænkte ombygning af Nationalmuseet (NM 2030), jf. ovenfor, blev i 2021 oprettet underkonto 30. Forundersøgelse af ombygning af Nationalmuseet. Kontoen blev tilført 1,2 mio. kr. i 2021, hvoraf 0,2 mio. kr. anvendtes i året, og 8,4 mio. kr. i 2022, hvoraf 7,0 mio. kr. anvendtes i året. Restbeløbene på i alt 2,4 mio. kr. blev overført til museets overførte overskud og blev, tillige med årets bevilling på 2,3 mio. kr., anvendt i 2023.

Hovedkonto 21.33.03. Danefægodtgørelse er en lovbunden bevilling, som vedrører udbetalingen af danefægodtgørelser. Der er i de senere år gjort en væsentligt stigende mængde fund, og forvaltningsmæssigt har fokus været på håndteringen af denne stigende mængde og på nedbringelse af sagsbehandlingstiden for den enkelte sag.

Hovedkonto 21.33.73. Nationalmuseet, anlæg er en anlægsbevilling, som administreres i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS). På kontoen afholdes udgifter til anlæg og vedligeholdelse af museets ejendomme af typen *national ejendom*. Forvaltningen af midlerne finder sted i en dialog mellem Nationalmuseet, der er ansvarlig for bevillingens anvendelse, og styrelsen, der står for den praktiske anvendelse deraf.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.7. Bevillingsregnskab og 3.8. Udgiftsbaserede hovedkonti for regnskabsmæssig forklaring ift. nævnte hovedkonti.

2.2.3 Overført overskud

Med udgangspunkt i årets underskud på ca. 2,3 mio. kr., udgjorde Nationalmuseets akkumulerede overførte overskud ca. 0,9 mio. kr. ved udgangen af 2023. Der henvises til tabel 9. Egenkapitalforklaring for en uddybning heraf.

TABEL 2A. OVERSKUD, HOVEDKONTO 21.33.11. NATIONALMUSEET

Tabel 2A. Overskud, hovedkonto 21.33.11.			
1000 kr. løbende, priser		Reserveret bevilling	Overført overskud
Beholdning primo R-året		0,0	3.182,6
Årets øvrige bevægelser	2023	0,0	-2.307,8
Beholdning ultimo R-året		0,0	874,7

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

2.2.4 Årets faglige resultater

Det er Nationalmuseets vurdering, at årets faglige og økonomiske resultater er tilfredsstillende.

Nationalmuseet 2030:

Nationalmuseet har en ambition om at tilvejebringe finansiering til at ombygge Nationalmuseet i København (Prinsens Palæ). Ambitionen er, at Nationalmuseet efter en ombygning af Prinsens Palæ kan byde på engagerende og nybrydende formidling af danmarkshistorien til alle danskere og til besøgende turister, samt at få flere genstande ud i landet og tilbage til de steder, de oprindeligt er fundet og hører til.

Med Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed – af 26. november 2021 blev Nationalmuseet bevilget i alt 11,8 mio. kr. til gennemførelse af en forundersøgelse af en evt. ombygning af Nationalmuseet i København (Prinsens Palæ).

Forundersøgelsen gennemførtes i årene 2021-2023 og havde til formål at udarbejde et kvalificeret grundlag for projektet.

Formidling:

Nationalmuseets besøgstal er tilbage på niveauet før Covid19, og flere af museets besøgssteder ligger over 2019 niveau.

Besøgssteder	2023	2022	2019
Chr. 4's Bryghus/lapidariet	6.491	5.441	2.228
Christiansborg Slot	559.420	426.298	535.854
Christiansborg Slotskirke	88.935	77.810	68.002
Eremitageslottet	5.787	3.793	5.673
Frihedsmuseet	57.432	62.194	-
Frilandsmuseet	173.427	152.691	121.124
Frøslevlejren	26.445	24.694	24.843
Kommandørgården	16.353	16.311	12.774
Kongernes Jelling	218.145	187.976	228.382
Krigsmuseet	71.485	62.186	64.242

Kronborg Slot	288.608	253.416	308.625
Liselund	68.213	-	-
Nationalmuseet i København	421.255	301.252	445.539
Trelleborg	42.327	70.360	73.782
Klunkehjemmet	-	1.380	3.098
Søfart & Maritime Håndværk	8.962	10.241	17.151
Musikmuseet	500	279	8.931
Total inkl. alle besøgssteder	2.053.785	1.656.322	1.920.248

Note: Musikmuseet var kun åbent for særarrangementer i 2022-2023. Besøgstallet for Klunkehjemmet er i 2023 inkluderet i Nationalmuseet i København. Frihedsmuseet var ikke åbnet i 2019. Trelleborg indførte i 2023 entré og opgør derfor besøgstallet på anden vis end i 2019 og 2022, så ikke-betalende gæster ikke længere er medtalt i 2023. Besøgstallet for Liselund i 2019 og 2022 blev ikke opgjort korrekt og er udeladt.

Nationalmuseet København

Det samlede besøgstal for Nationalmuseet København i 2023 blev 421.255 gæster (inkl. alle skoleelever), og de samlede indtægter for besøgsstedet gjorde året til et rekordår, hvilket vurderes som tilfredsstillende. Her er et kort udpluk af tiltag, som har været med til at gøre 2023 til et godt år:

10 genveje til danmarkshistorien – ny audioguide

Nationalmuseet København fik i 2023 en audioguide med ti fortællinger fra danmarkshistorien. Imens man lytter, ser man genstande, som er vidnesbyrd fra store øjeblikke i flere tusinde års historie. Resultatet har vist interesse hos publikum for en lyd-båret formidling, som man vil komme til at se mere af på museet i 2024. Med ca. 10.000 downloads af audioguiden fra lanceringen i juni og frem til nytår er der tydeligvis en stor interesse hos publikum for lyd-båret formidling. Museet vil derfor øge indsatsen på dette område i 2024.

Afslutning af udstillingen Togtet med mange besøgende sammenlagt

2023 blev også året, hvor museet i efteråret lukkede vikingedstillingen Togtet for at gøre klar til den næste store vikingedstilling om vølven, som åbner i 2024. Togtet har været en publikumssucces i de lidt over to år udstillingen har stået. I alt har 641.500 gæster besøgt udstillingen i perioden. Exit-polls fra tidligere år (2021 og 2022) indikerer, at andelen af første-gangs-besøgende danskere er markant højere i Togtet end i flere af

Nationalmuseets tidligere særudstillinger. I perioder har andelen af første-gangs-besøgende danskere udgjort op til 40 % af de besøgende i udstillingen Togtet.

Jagten på Danmarkshistorien –ny danefæ-særudstilling

Almindelige danskere finder tusindvis af genstande fra vores forfædre. Udstyret med metaldetektorer finder de historiens spor i jorden. I udstillingen møder man nogle af de mennesker, som har gravet fortiden frem. Vi udstiller blandt andet Vindelevskatten, som er en af Danmarkshistoriens hidtil største og flotteste guldskatte.

Juleudstilling og juleoplevelser for hele familien

I december var museet fyldt med juleoplevelser for hele familien. I udstillingen 'Glædelig jul' kommer man ind i bondens stue i 1800-tallet, ilden knitrer i kaminen, julebordet er dækket, og julebukken står på lur.

Nationalmuseets andre besøgssteder

Også for Nationalmuseets andre besøgssteder har 2023 budt på besøgstalsrekorder med flere gæster end det hidtidige rekordår 2019.

Flest gæster har museet haft på **Christiansborg Slot**, som har rundet 559.000 gæster, hvor museet har formået at holde sig relevant med grundformidlingen og enden til at genvinde turisternes gunst.

På **Kronborg Slot** har et væld af nye tiltag fundet vej til slottet; særudstillingen Ewig og altid Kronborg, Afternoon Tea og Kronborg efter lukketid, har trukket det mere klassiske publikum til, mens familieudstillingen "Monster – stygge skabninger med store følelser" (i samarbejde med Multikunstneren Shane Brox) i Kasematterne. Hamlets Historiejagt har givet medrivende formidling til hele familien. I Historiejagt præsenteres gæsterne for et Kronborghistorisk dilemma gennem levende karakterer i historiske dragter, som de skal interagere med. Karaktererne spilles af uddannede skuespillere og Kronborgs slotsværter. Historiejagt er netop blevet nomineret til Historiske Dages fornyelsespris.

Vikingborgen Trelleborg er blevet optaget på UNESCO's verdensarvsliste – det har været en lang og krævende proces. Helt tilbage i 2007 begyndte arbejdet med ansøgningen, så det er 16 års arbejde, der kulminerede i forbindelse med udnævnelsen. Trelleborg er et vidnesbyrd om vikingekulturen og Ringborgen giver et unikt indblik i livet, arkitekturen og krigerkulturen fra Harald Blåtands tid. At være optaget på verdensarvslisten er en anerkendelse og med udnævnelsen følger også store forventninger til Trelleborg og potentialet for at tiltrække besøgende til ringborgen. UNESCO-nomineringen understøtter Trelleborgs igangværende planer om at rekonstruere en del af Harald Blåtands borg i 1:1 størrelse – Den Genskabte Borg, som vi forventer står færdigt ultimo 2026. Realiseringen af projektet er et ambitiøst projekt som vil bringe Trelleborgs historie til live for besøgende.

Kongernes Jelling bød i efteråret på nytænkende partnerskaber, da besøgsstedet bandt teknologi og historie sammen med en storslået event under parolen Bluetooth – the Homecoming.

Frilandsmuseet har introduceret flere åbningsdage og udvidet gæsteaktiviteterne med blandt andet en Emil fra Lønneberg-festival, og det har givet resultater i både besøgstal og indtægter. Sidstnævnte er mere end fordoblet siden 2019.

Museets skibe stortrives også og Galeasen Anna Møller er blevet søsat.

Krigsmuseet har budt på relevante og aktuelle foredrag og er mere besøgt end nogensinde. På Krigsmuseet er vi i fuld gang med udviklingen af udstillingen Kriger i samarbejde med Moesgaard Museum. Udstillingen åbner på MoMu i foråret 2024 og finder permanent vej til Kanonhallen på Krigsmuseet i 2026. På Frihedsmuseet falder besøgstallet efter genåbningsåret og vi har forventninger om et større potentiale, især hos turisterne.

Også de mindre besøgssteder **Kommandørgården og Frøslevlejren** holder skansen og vækster besøgstal år for år. I Frøslevlejren er nytænkende formidling som flugtfortællinger i projektørens lys, koncerter, foredrag og samarbejde med tv-produktioner med til at sætte dette vigtige besøgssted på landkortet.

Og besøgsstederne arbejder stadig tættere sammen. Monsterudstillingen rykkede fra Christiansborg Slot til Kronborg Slot, og dele af vikingeutstillingen Togtet vil snart tage turen til Trelleborg og Kongernes Jelling.

Forskning

Der er på Nationalmuseet i 2023 skabt betingelserne for en forskning i kraftig vækst efter et år med besparelser og nedlæggelse af stillinger i 2022.

På trods af nedgang i antallet af fastansatte og projektansatte forskere fra 2022 til 2023 har Nationalmuseet i 2023 slået rekord for hjemtag af eksterne midler til forskning på baggrund af ansøgninger indsendt i et kalenderår. Ansøgninger indsendt i 2023 har allerede ført til bevillinger på ca. 76,5 millioner kroner, og der mangler stadig svar på flere ansøgninger, bl.a. to ansøgninger om grundforskningscentre. Det er i den forbindelse værd at nævne, at Nationalmuseet igen – og for kun anden gang nogensinde – har haft succes med en ansøgning til European Research Council, denne gang til en prestigefyldt Consolidator Grant. Nationalmuseet har også haft held med forskningsbevillinger fra private fonde, herunder at få disse til at medfinansiere nye stillinger i antikken, maritim kulturhistorie og vikingetiden (under besættelse eller opslag).

Forskningen har i det hele taget haft høj prioritet i 2023. Nationalmuseet forventer derfor på baggrund af direktionsbeslutninger fra 2023 at have mindst lige så mange fastansatte i den videnskabelige stillingstruktur ved udgangen af 2024 som før besparelsesrunden i 2022. Der er i 2023 blevet ansat en seniorforsker med ekspertise i stenalderen og en professor med fokus på submarin kulturarv.

Også antallet af fagfællebedømte publikationer er steget ift. 2022 på trods af nedgangen i antallet af fastansatte og projektansatte forskere efter besparelsesrunden.

Nationalmuseet har i 2023 lanceret en ny forskningsstrategi og en strategi for den arktiske forskning, givet forskningsenhederne større økonomisk autonomi og er godt på vej med etableringen af et nyt forskningscenter i Maritim og Submarin Kulturarv. Museet har desuden forbedret de infrastrukturelle rammer for forskningen ved at lave en ny organisatorisk struktur for forskningscentre, gennemført kursus i forskningsledelse, igangsat et Forskningsforum for museets forskere og et Young Scholars Forum for museets ph.d.'er og post docs, sikret adgang til elektroniske forskningsressourcer indtil midten af 2026 samt ansat en økonomimedarbejder til post award-støtte.

Som tidligere leverede Nationalmuseets forskere også en ekstraordinær forskningsformidlingsindsats i 2023, bl.a. ifm. endnu en stort anlagt Forskningens Aften på Nationalmuseet. Den ene af museets to forsknings- og formidlingssatsninger, Tro og Viden, fortsatte med bl.a. at udvikle formidlingsaktiviteter, herunder en amulettindstilling, og den anden, Forestillinger om Bæredygtighed, blev afviklet som samlet satsning, fordi det blev vurderet, at satsningens mange meget forskelligartede projekter bedre lever videre som mulige delprojekter.

Det stærke samarbejde med andre museer og forskningsinstitutioner fortsatte gennem en lang række konkrete forskningssamarbejder. I 2023 indledte vi et samarbejde med ToRS/HUM/KU om forsknings- og formidlingsinitiativet "Copenhagen Conversations", og 2023 blev også året, hvor vi påbegyndte vores undervisningsaftale med SAXO, fik to nye adjungerede professorer (ved Københavns Universitet og ved Aarhus Universitet) og en gæstprofessor (ved Malmö Universitet).

Bevaring

Nationalmuseets enhed for Konservering og Restaurering kom i mål med den forventede omsætning ved den indtægtsdækkede virksomhed.

Vedrørende bevillingen fra Kirkeministeriet til forundersøgelser af kalkmalerier i de danske kirker, kan det oplyses, at Nationalmuseet har udført forundersøgelser i Beldringe Kirke og Gundsømagle Kirke.

Museet fik primo 2021 udarbejdet en ekstern analyse af det kirkeantikvariske område. Analysen, som er aftalt i rammeaftalen, rummede en række anbefalinger, som alle er ført ud i livet. Her skal særligt nævnes sagspuklen inden for de konserveringsfaglige besigtigelser. Der er siden 2022 sket en øget bemanning på området, og puklen er under nedbringelse. Det forventes, at den er helt væk i løbet af indeværende år, hvorefter sagsbehandlingstiden for alle dele af kirkekonsulentfunktionen vil være inden for det normale.

I samarbejde med ODM, de statslige og statsanerkendte museer samt landets bevaringscentre har Nationalmuseet som projektejer fortsat arbejdet med BEV*ARV – Mod en national bevarings- og handlingsplan for kultur- og naturarven på statslige og stats-

anerkendte museer i Danmark. I 2023 er magasinbesigtigelser og indsamling af klimadata afsluttet, data er bearbejdet, og de individuelle resultater har været i høring hos de deltagende museer. Den samlede rapport og anbefalinger er gjort klar til aflevering til SLKS i begyndelsen af 2024.

2.3 KERNEOPGAVER OG RESSOURCER

2.3.1 Opgaver og ressourcer: Skematisk oversigt

Dette afsnit har til formål at beskrive hovedkonto 21.33.11. Nationalmuseets opgaver og dertil hørende ressourceforbrug.

TABEL 3. SAMMENFATNING AF ØKONOMI FOR VIRKSOMHEDENS PRODUKTER/ OPGAVER

Tabel 3. Sammenfatning af økonomi for virksomhedens produkter/opgaver

løbende priser	Bevilling (FL+TB)	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
0. Generelle fællesomkostninger	0,0	0,0	0,0	0,0
910. Heraf Generel ledelse	1.870,8	-565,0	11.504,8	-9.069,0
920. Heraf Økonomi, HR og strategi	13.807,9	533,9	24.157,1	-10.883,1
930. Heraf IT	2.316,3	-519,0	5.156,4	-2.321,1
940. Heraf bygninger og intern service	17.816,7	-21.147,7	45.947,2	-6.982,8
100. Formidling	106.797,6	-166.311,6	193.836,5	79.272,7
200. Bevaring af kulturarven	48.991,7	-14.654,5	120.862,4	-57.216,2
300. Forskning	37.199,0	-46.540,2	78.847,5	4.891,7
I alt	228.800,0	-249.204,1	480.311,9	-2.307,8

Note: Tabel 3. omfatter hovedkonto §21.33.11. Nationalmuseet. Formålsaktiviteterne 100-300 dækker museets lovbestemte opgaver, jf. museumslovens § 2.

Note: Eventuelle afvigelser i tal skyldes afrundinger.

Kilde: Finanslov 2023 og Navision Stat.

Metode for opgørelse af udgifter per opgave

Sammenfatningen af Nationalmuseets økonomi for de hovedopgaver, som fremgår af museets paragraf på finansloven, er fordelt på indtægtsført bevilling, øvrige indtægter og omkostninger. Fordelingen af både indtægter og udgifter er baseret på den interne budgettering og kontering på formålsaktiviteter i regnskabet. Fordelingen af generelle fællesomkostninger følger Økonomistyrelsens retningslinjer samt Kulturministeriets supplerende retningslinjer herfor på museumsområdet.

Kommentarer til tabel 3

Nationalmuseets opgaver er overordnet fastsat i museumsloven (LBK 358 af 8/4 2014). Ifølge denne skal museet tilgængeliggøre, formidle, bevare og forske i kulturarven med henblik på at give brugerne indsigt i og oplevelser af kulturarven nu og i fremtiden.

Der kan findes yderligere oplysninger om Nationalmuseets opgaver og virksomhed på www.natmus.dk.

2.3.2 Opgaver og ressourcer: Uddybende oplysninger

Nationalmuseets driftsomkostninger udgjorde i alt 484,3 mio. kr. i 2023. Beløbets sammensætning fremgår af Tabel 6. Resultatopgørelse, jf. nedenfor. Det skal bemærkes, at den indtægtsførte bevilling er lig den oprindelige finanslovbevilling justeret med de givne tillægsbevillinger og aktstykker gennem året. Fordelingen på formål er et skøn, udarbejdet inden den endelige budgetlægning på museet finder sted. I den forbindelse vil der typisk ske justeringer i fordelingen på formål, såvel som i størrelsen af indtægts- og udgiftsbudgetterne.

Der henvises i øvrigt til forklaring på nettoresultatet ovenfor.

Som det fremgår af den ovenstående tabel, sker der en omfordeling mellem de faglige områder og de generelle fællesomkostninger. Også inden for de faglige områder sker der en omfordeling. Omfordelingen sker især fra formidlingsområdet til bevaringsområdet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at alle museets entréindtægter (og andre aktivitetsbestemte indtægter) regnskabsføres under Formidling, men anvendes også under andre formål, såvel administrative som faglige.

2.4 MÅLRAPPORTERING

2.4.1 Målrapporing del 1: Oversigt over årets resultatopfyldelse

Nationalmuseet har for 2023 haft i alt 10 resultatmål, hvoraf 7 er opfyldt, 2 er delvist opfyldt og 1 ikke opfyldt.

TABEL 4. ÅRETS RESULTATOPFYLDELSE

Kerneopgave	Resultatmål	Målopfylde i 2023
-------------	-------------	-------------------

Tværgående	Hovedmuseum: Nationalmuseet vil udvikle sin rolle som hovedmuseum i samarbejde med SLKS og kollegerne i museums-væsnet	Opfyldt
	NM 2030: Nationalmuseet vil udvikle og finde finansiering til ombygning af Nationalmuseet i København (Prinsens Palæ)	Opfyldt
	NM 2030: Nationalmuseet vil fastlægge en ny bygnings-strategi som sikrer at museets samlede bygningsmasse drives effektivt og mhp. at vedligeholdelseefterslæb indhentes	Delvist opfyldt
Formidling	NM 2030: Nationalmuseet vil eksperimentere med (formidlings)formater og -tiltag, frem mod Nationalmuseet 2030	Ikke målsat i 2023
	Nationalmuseet vil udbygge sin position som hele Danmarks museum og tiltrække flere danske besøgende fra hele landet	Delvist opfyldt
	Nationalmuseet vil tiltrække flere besøgende, der ikke normalt besøger Nationalmuseets besøgssteder	Opfyldt
	'Vores tid' tiltrækker flere digitale besøgende	Opfyldt
Bevaring af kulturarven	Magasinbyggeri	Opfyldt

	Myndighedsopgaver (dane-fæ og kirkeantikvarisk virksomhed)	Ikke opfyldt
Forskning	Nationalmuseet vil øge forskningens kvalitet og den eksterne finansiering samt opbygge en stærkere profil inden for anvendt forskning	Opfyldt
FN's verdensmål	Nationalmuseets falder med 1,1%	Opfyldt

2.4.2 Målrapporing del 2: Uddybende analyser og vurderinger

2. SKEMATISK AFRAPPORTERING PÅ OPERATIONELLE MÅL OG EVENTUELLE NØGLETAL/INDIKATORER

Resultatmål 1. Hovedmuseum: Nationalmuseet vil udvikle sin rolle som hovedmuseum i samarbejde med SLKS og kollegerne i museumsnet

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	R2021	R2022	B2023	R2023	B2024
Nøgletal/indikator	✓ (Initiativer gennemføres: Der er gennemført en dialog med sektoren, SLKS og de øvrige hovedmuseer)	÷ (Initiativer gennemføres: Strategi for hovedmuseumsopgaven på det kulturhistoriske område afventer resultatet af drøftelserne om en ny museumsreform)	Initiativer gennemføres: Arbejde videre med og gennemføre konkrete indsatser, der intensiverer faglige samarbejder med de øvrige museer	✓ (Initiativer gennemføres: Arbejde videre med og gennemføre konkrete indsatser, der intensiverer faglige samarbejder med de øvrige museer)	[Der er ikke fastsat mål for 2024)

Note 1. Operationelle mål er markeret med fed.

Delmålet, at Nationalmuseet i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS), vil udarbejde en strategi for hovedmuseumsopgaven på det kulturhistoriske område, er ikke gennemført. Det er stadig Nationalmuseets hensigt, at der, sammen med SLKS og KUM udarbejdes en egentlig plan for inddragelse af museumskolleger, samt for en konkret udarbejdelse af en ny beskrivelse af hovedmuseumsrollen, og at der i dette vægtes involvering af de øvrige museer højt.

Nationalmuseet har i 2023 gennemført en række andre initiativer med henblik på at styrke sin rolle som hovedmuseum.

- Nationalmuseet har i perioden arbejdet videre med konkrete indsatser, bl.a. projekterne Genstande ud i landet og Mediehuset Vores Tid, hvor Nationalmuseet intensiverer samarbejdet med de øvrige museer i kraft af sin nuværende hovedmuseumsrolle.
- En dialogproces med de statsanerkendte museer om øget adgang til genstande fra Nationalmuseet er gennemført. Og flere sager om langtidsudlån af highlight-genstande, bl.a. med Museum Thy og Viborg Museum, er realiseret og flere er på vej.
- På forskningsområdet samarbejder Nationalmuseet med landets lokalmuseer, dels gennem forskningsansøgninger og bevillinger, dels gennem forskningsartikler f.eks. udsprunget af resultater fra naturvidenskabelige undersøgelser ifm. lokalmuseernes kapitel 8-udgravninger. Som hovedmuseum leverer Nationalmuseet desuden forskningsrådgivning til lokalmuseerne enten i form af svar på enkeltstående forespørgsler eller ved infomøder om forskningslandskabet.
- Der er indgået en aftale med en række statsanerkendte museer om formidlings-/medieproduktioner i regi af Nationalmuseets Mediehus.

Resultatmålet om, at Nationalmuseet vil udvikle sin rolle som hovedmuseum i samarbejde med SLKS og kollegerne i museumsvæsnet anses på denne baggrund for opfyldt.

Resultatmål 2. NM 2030: Nationalmuseet vil udvikle og finde finansiering til ombygning af Nationalmuseet i København (Prinsens Palæ)

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	<i>R2021</i>	<i>R2022</i>	<i>B2023</i>	<i>R2023</i>	<i>B2024</i>
Nøgletal/indikator	✓ (Prospekt udarbejdet, herefter status for finansiering. Konkrete målsætninger udarbejdes når finansieringen kendes: Prospekt foreligger)	✓ (Prospekt udarbejdet, herefter status for finansiering. Konkrete målsætninger udarbejdes når finansieringen kendes: Status foreligger)	Prospekt udarbejdet, herefter status for finansiering. Konkrete målsætninger udarbejdes når finansieringen kendes: Status	✓ (Prospekt udarbejdet, herefter status for finansiering. Konkrete målsætninger udarbejdes når finansieringen kendes: Status)	Prospekt udarbejdet, herefter status for finansiering. Konkrete målsætninger udarbejdes når finansieringen kendes: Status

Note 1. Operationelle mål er markeret med fed.

Med Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed, af 26. november 2021, er bevilget i alt 11,8 mio. kr. i perioden 2021-2023 til gennemførelse af en forundersøgelse af ombygning af Nationalmuseet i København. Forundersøgelsen gennemføres i årene 2021-2023 og har til formål at udarbejde et kvalificeret grundlag for projektet.

Resultatmål 3. NM 2030: Nationalmuseet vil fastlægge en ny bygningsstrategi, som sikrer at museets samlede bygningsmasse drives effektivt og mhp. at vedligeholdelseefterslæb indhentes

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	R2021	R2022	B2023	R2023	B2024
Nøgletal/indikator	2021: strategi foreligger og er afstemt med KUM	✓ Efterslæb nedbragt med 5,0 mio. kr. til 69,3 mio. kr. ift. bygnings-syn 2020	2022-2024: måltal for efterslæb (efterslæb udgør i mio. kr.): Nedbringes til 63,4 mio. kr.	✓ Efterslæb nedbragt med 8,0 mio. kr. til 61,4 mio. kr. ift. bygnings-syn 2020	2022-2024: måltal for efterslæb (efterslæb udgør i mio. kr.): Nedbringes til 57,4 mio. kr. ift. bygnings-syn 2023 Afventer opgørelse

Note 1. Operationelle mål er markeret med fed.

Nationalmuseet råder over et antal ejendomme, bygninger og lejemål, der tjener til, at museet kan opfylde sin rolle iht. museumsloven samt sine aftaler med de bevilgende myndigheder. Samlet har museet godt 170.000 m² bruttoetageareal til sin rådighed. Dette areal er fordelt på ejendomme ejet af museet, ejendomme stillet til museets disposition og lejede lokaler. Af de samlede 170.000 m² er ca. 85.000 m² (godt 50%) tilgængeligt for publikum, ca. 35.000 m² (ca. 20%) anvendes til magasinformål og de resterende ca. 30% til øvrige formål såsom værksteder, administration, teknik og beboelse (2%).

Det er centralt, at Nationalmuseets bygningsmasse – særligt den del, der er kategoriseret som national ejendom – udvikles og vedligeholdes forsvarligt. I 2023 er der udarbejdet nye bygnings-syn for hele bygningsmassen (syn af Ørholm synes dog først i 2024).

Målet i rammeaftalen baserer sig på bygnings-syn og budgetskøn fra 2020. Nogle af projekterne er blevet periodiseret lidt anderledes. Noget er blevet dyrere, andet billigere. Herudover er nye projekter kommet til (brandsikring af lofterne over den fredede del af palæet og skimmelsanering af lejeboligerne i Brede).

Målopfyldelsen tolkes i det følgende ud fra om de oprindeligt forudsatte vedligeholdelsesprojekter er blevet løst i 2023. I alt skulle efterslæbet efter rammeaftalen således nedbringes med ca. 6 mio. kr. i 2023, der fordeler sig på disse projekter:

Udvalgte udførte efterslæbsopgaver i 2023, mio. kr., 2023 priser

Projekt	Status	Nedbringelse af efterslæb i mio. kr. i 2023 ift. bygnings-syn 2020
Ny Vestergade 11, reovering af facade på forhus og tag på baghus	Udført	2,2

Nyt stråtag, bygning 20, Brede, oprindeligt ca. 3,0 mio. kr. i totaludgift, heraf 0,7 afholdt i 2022*	Udført	2,3
Brede, bygning 2 og 3 – restaure-ring af facader og vinduer	Ikke helt afsluttet (ca. 1 mio. kr. udestår)	3,5
I alt**		8,0

*det reelle forbrug på sagen udgør 3,5 mio. kr., bygningssynets skøn var således sat for lavt.

**det har været muligt at øge den samlede anlægsramme med udbetaling af 1,6 mio. kr. som museet havde indestående i grundejernes investeringsfond, hvorfor det har været muligt at indhente yderligere efterslæb end de oprindeligt forudsatte 6,0 mio. kr.

Der er udført nyt bygningssyn i 2023, hvorfor målet for 2024 vil blive justeret ift. de faktiske talstørrelser. Museets overordnede strategi vil fortsat være at nedbringe efterslæbet med ca. 6,0 mio. kr. om året. Hertil kommer, at museet på finansloven for 2024 har fået optaget en merbevilling på 10,0 mio. kr. til at løse en del af efterslæbet, især vedr. boligerne ved Brede Værk. Samlet set forventer museet således at nedbringe sit vedligeholdelsesmæssige efterslæb med 16,0 mio. kr. i 2024.

En del af museet strategi har imidlertid været at søge at få afhændet dele af bygningsmassen. Dette har imidlertid ikke vist sig muligt for museet.

Nationalmuseet forventer på den baggrund samlet set, at det alt andet lige ikke vil være muligt for museet at indhente sit samlede vedligeholdelsesmæssige efterslæb, så museet er i færd med at 'beregne en ny rute', dvs. opdatere vedligeholdelsesplaner, strategi mv., så der også tages højde for de bygninger, der oprindeligt tænkte frasolgt.

10 mio. kr. ekstra er allerede bevilget i 2024 til det mest nødlidende bygninger i Brede-området, primært de ca. 40 lejeboliger Nationalmuseet ejer og lejer ud til private.

Resultatmålet om nedbringelse af museets vedligeholdelseefterslæb anses på ovenstående baggrund som delvist opfyldt i 2023.

Resultatmål 5. Nationalmuseet vil udbygge sin position som hele Danmarks museum og tiltrække flere danske besøgende fra hele landet

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	R2021	R2022	B2023	R2023	B2024
Operationelt mål	÷ (Publikums-tal, mio. gæster: Ca. 0,9)	✓ (Publikumstal, mio. gæster: Ca. 1,7)	Publikumstal, mio. gæster: 2,0	✓ Publikumstal, mio. gæster: 2,1	Publikumstal, mio. gæster: 2,1

Nøgletal/indikator	÷ (Antal danske gæster fra alle fem regioner stiger på tværs af NM's største besøgssteder)	÷ (Antal danske gæster fra alle fem regioner stiger på tværs af NM's største besøgssteder: Måltal ikke udarbejdet – og dermed heller ikke opfyldt)	Antal danske gæster fra alle fem regioner stiger på tværs af NM's største besøgssteder: Måltal opfyldes	÷ Antal danske gæster fra alle fem regioner stiger på tværs af NM's største besøgssteder: Måltal ikke udarbejdet – og dermed heller ikke opfyldt	Antal danske gæster fra alle fem regioner stiger på tværs af NM's største besøgssteder: Måltal opfyldes
Nøgletal/indikator	✓ (Udviklings- og udstillingsprojekter i hele landet: Mindst 2, Redegørelse)	✓ (Udviklings- og udstillingsprojekter i hele landet: Mindst 2, Redegørelse)	Udviklings- og udstillingsprojekter i hele landet: Mindst 2, Redegørelse	✓ Udviklings- og udstillingsprojekter i hele landet: Mindst 2, Redegørelse	Udviklings- og udstillingsprojekter i hele landet: Mindst 2, Redegørelse

* Note: Nationalmuseet i København, Christiansborg, Kronborg, Kongernes Jelling, Frilandsmuseet, Krigsmuseet, Frihedsmuseet, Trelleborg, Frøslevlejrens Museum, Kommandørgården på Rømø. Måltal baseres på museets egne opgørelser over de besøgendes bopæl.

Note 1: Operationelle mål er markeret med **fed**.

Antallet af besøgende i 2023 blev 2.053.785 gæster, hvilket betyder at Nationalmuseet ramte måltallet på 2,0 mio. besøgende. Flere af Nationalmuseets besøgssteder er traditionelt meget tunge på besøg fra internationale turister og baggrunden for, at måltallet er nået er bl.a. at museets andel af udenlandske turister er steget fra 71% i 2022 til 82% i 2023.

Antal danske gæster fra alle fem regioner stiger på tværs af NATMUS' største besøgssteder

På Nationalmuseet er der fortsat en ambition om at få flere danske gæster fra alle fem regioner, men som angivet i rapporten for 2021 har det været vanskeligt at fastsætte måltal, når sammenligningsgrundlaget er nogle år som ikke er repræsentative for normalsituationen pga. Corona pandemien.

Det er dog muligt, at sammenligne besøgstillene for regioner på tværs af årene.

Det overordnede resultat for Nationalmuseets danske gæstetal i 2023 var, at andelen af danske gæster faldt fra 29% i 2022 til 18% i 2023. Også målt i absolutte tal, er der tale om et fald, fra ca. 482.000 danske gæster i 2022 til ca. 377.000 i 2023. Dette skyldes at 2022 fortsat var påvirket af Corona pandemien i det flere danskere holdt ferie i Danmark i forhold til 2023, hvor mulighederne for at holde ferie i udlandet atter var tilbage på niveau med før pandemien. Tilsvarende var de internationale muligheder for at rejse også tilbage på niveau med før pandemien, hvilket er en del af forklaringen på den procentvise andel af internationale turister er vokset, jf. tabellen nedenfor. På tværs af Nationalmuseets besøgssteder arbejdes der med koncepter, der aktivt skal tiltrække flere danskere.

Der er mindre forskydninger i den procentvise fordeling mellem regionerne, set i forhold til 2022. Væsentligst er, at procenten af gæster fra Region Hovedstaden er svagt faldende og procenten af gæster fra det øvrige Sjælland er svagt stigende. For de øvrige regioner er procenterne uændrede. Faldet for danske besøgende kan skyldes, at flere danskere har valgt at holde ferie i udlandet i 2023 sammenlignet med 2022.

Besøgstal for hele Nationalmuseet 2022 og 2023

Antal besøgende 2022	Procent	Antal	Antal besøgende 2023	Procent	Antal
-----------------------------	----------------	--------------	-----------------------------	----------------	--------------

Fordeling Danmark/udland, inkl. skoleelever

Andel udland	71%	1.179.059	82%	1.676.731
Andel fra DK	29%	481.584	18%	377.054
Total	100%	1.660.643	100%	2.053.785

*Fordeling regioner, ekskl. skoleelever**

Hovedstaden	55%	266.655	52%	178.582
Midtjylland	14%	67.903	14%	48.080
Syddanmark	12%	58.754	12%	41.211
Sjælland	12%	57.068	13%	44.645
Nordjylland	6%	31.204	6%	20.606
Total	100%	481.584	100%	333.124

* Det foreliggende talgrundlag giver ikke mulighed for fordeling af skoleelever på regioner

Udviklings- og udstillingsprojekter i hele landet

Nationalmuseets samarbejde med dansk Vandrelaug om Historiske Vandringer

Projektet blev udviklet i et samarbejde mellem Dansk Vandrelaug, Nationalmuseet og Danske Naturhistoriske Museer. I 2023 arrangeredes cirka 1.000 vandreture, der formidlede natur-, kunst- og kulturhistorie. Temaerne var ofte de samme, som man møder på Nationalmuseets besøgssteder – fra danefæ og middelalder til vikinger og verdenskrige. Turene foregik over hele landet og gennemførtes af frivillige turledere fra Dansk Vandrelaug i samarbejde med lokale museer og arkiver over hele landet.

Nationalmuseet Københavns samarbejde med Rødovre Centrum

Fra den 30. marts og frem til den 4. maj kunne man opleve en forsmag på Nationalmuseets pengeudstilling KA-CHING på Festpladsen i Rødovre Centrum. Udstillingen blev til i samarbejde mellem Rødovre Centrum og Nationalmuseet, og målet var at få kontakt til et nyt publikumssegment, som ikke nødvendigvis kommer på museet. Tilbage meldingen fra både center og publikum var overvældende positiv. Det vurderes ud fra museets egne undersøgelser i Rødovre Centrum, (feltobservationer og interviews) at ca. 50.000 centerbesøgende har set udstillingen i løbet af de to måneder, udstillingen stod. Heraf vurderes det ligeledes, at en relativ stor andel heraf tilhører underrepræsenterede brugergrupper (ikke-brugere).

Kongernes Jelling i samarbejde med erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner om Bluetooth fejring

I 2023 fyldte Bluetoothteknologien 25 år. Den verdensomspændende trådløse teknologi er opkaldt efter Jellingkongen Harald Blåtand og derfor markerede museet i Jelling jubilæet med workshops, udstilling, talks, musik og sideevents. Det skete i samarbejde med lokale medier, erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner. Temaer som innovation, AI teknologi og historiske perspektiver i vores tilgang til innovation blev taget op, blandt andet af de syv grundlæggere af Bluetoothteknologien. Omkring 600 mennesker var med til den afsluttende markering i Vejle.

Resultatmålet om, at Nationalmuseet vil udbygge sin position som hele Danmarks museum og tiltrække flere danske besøgende fra hele landet, anses på denne baggrund som delvist opfyldt.

Resultatmål 6. Nationalmuseet vil tiltrække flere besøgende, der ikke normalt besøger Nationalmuseets besøgssteder

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	R2021	R2022	B2023	R2023	B2024
Operationelt mål	÷ (NM i København: Andelen af danske gæster, som ikke har en lang videregående uddannelse (fuldført eller igangværende), stiger: Ikke opgjort)	√ (NM i København: Andelen af danske gæster, som ikke har en lang videregående uddannelse (fuldført eller igangværende), stiger: 71%)	NM i København: Andelen af danske gæster, som ikke har en lang videregående uddannelse (fuldført eller igangværende), stiger: 73%	√ NM i København: Andelen af danske gæster, som ikke har en lang videregående uddannelse (fuldført eller igangværende), stiger: 78%	NM i København: Andelen af danske gæster, som ikke har en lang videregående uddannelse (fuldført eller igangværende), stiger: 75%
Nøgletal/indikator	√ (Nationalmuseet gennemfører formidlingsaktiviteter målrettet socialt udsatte/ ensomme borgere: Mindst 1, redegørelse)	√ (Nationalmuseet gennemfører formidlingsaktiviteter målrettet socialt udsatte/ ensomme borgere: Mindst 1, redegørelse)	Nationalmuseet gennemfører formidlingsaktiviteter målrettet socialt udsatte/ ensomme borgere: Mindst 1, redegørelse	√ Nationalmuseet gennemfører formidlingsaktiviteter målrettet socialt udsatte/ ensomme borgere: Mindst 1, redegørelse	Nationalmuseet gennemfører formidlingsaktiviteter målrettet socialt udsatte/ ensomme borgere: Mindst 1, redegørelse

* Note: Bygger på resultater og den nuværende opgørelsesmetode fra Den nationale brugerundersøgelse (DNB).

Bemærk, at opgørelsesmetoden i den nationale brugerundersøgelse har ændret sig til, at det nu kun er fuldførte uddannelser, der tæller med, da det muliggør en sammenligning med Danmarks Statistiks opgørelse. Ændringen er foretaget af Slots- og Kulturstyrelsen.

Note: Operationelle mål er markeret med **fed**.

Nationalmuseet København: Andelen af danske gæster, som ikke har en lang videregående uddannelse (fuldført eller igangværende), stiger

Andelen af danske gæster på Nationalmuseet i København, som ikke har en lang videregående uddannelse, skulle udgøre 73 % i 2023. Tallet for andelen af danske gæster, som ikke har en lang videregående uddannelse er ifølge museets nationale brugerundersøgelse 78% i 2023, inkl. besøgende skoleelever.

Nationalmuseet gør i stigende grad brug af test på potentielle gæster i forbindelse med udviklingen af nye udstillinger og øvrige formidlingstiltag. Disse tests er centrale i at sikre, at museet fortsat øger sin attraktivitet via bedre publikumstilbud og særligt over for gæster med kortere uddannelser, som ofte har færre forudsætninger for et museumsbesøg end museets genbesøgende. Men tests er også afgørende for at sikre, at de enkelte tiltag fungerer efter hensigten i praksis.

Nationalmuseet København gennemfører formidlingsaktiviteter målrettet socialt udsatte/ ensomme borgere

Inddragelse af udsatte børn i opsætning af ny skoleudstilling

I efteråret 2023 havde Nationalmuseet i København et samarbejde med en modtageklasse i Rødovre. Modtageklassen var sammensat af børn på 9-10 år, blandt andet flygtningebørn fra Ukraine. Klassen bidrog til at kuratere og opsætte en udstilling i museets skolekantine.

Museet åbner dørene for Roskilde Flygtningevenner

28. oktober 2023 havde Nationalmuseet besøg af en gruppe frivillige fra Roskilde Flygtningevenner, der tilbyder lektiehjælp til flygtninge. Deres faste brugere kommer især fra Syrien, Afghanistan, Irak og Ukraine og de er i gang med forskellige former for uddannelse, især VUC (AVU og HF), erhvervsuddannelse og SOSU. Turen var en inspirationstur i forhold til at bruge museet mere aktivt til denne målgruppe.

Resultatmålet anses på denne baggrund som opfyldt.

Resultatmål 7. Vores tid tiltrækker flere digitale besøgende

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	R2021	R2022	B2023	R2023	B2024
Operationelt mål	√ (Antal afspilninger af digitale produkter: 550.000)	√ (Antal afspilninger af digitale produkter: 700.000)	Antal afspilninger af digitale produkter: 770.000	√ Antal afspilninger af digitale produkter: 1.163.225	Antal afspilninger af digitale produkter: 840.000

Note: Operationelle mål er markeret med fed.

Vores Tid er en medieplatform skabt af Nationalmuseet i foråret 2020 som et digitalt medie, der skal gøre os klogere på nutiden med udgangspunkt i kulturhistorien. Medieindholdet skal bringe museets viden og forskning ud til en større og bredere målgruppe end dem, der normalt kommer på de kulturhistoriske museer.

2023 har været endnu et godt år for Nationalmuseets mediehus *Vores Tid*. Museet har haft markant flere brugere end forventet og havde 1.163.225 lytninger på museets podcast, hvilket langt overgår det budgetterede tal på 770.000 lytninger.

Resultatmålet om, at *Vores Tid* tiltrækker flere digitale besøgende, anses på den baggrund som opfyldt.

Resultatmål 8. Nationalmuseet vil øge forskningens kvalitet og den eksterne finansiering samt opbygge en stærkere profil inden for anvendt forskning

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	R2021	R2022	B2023	R2023	B2024
Operationelt mål	√ (Peer review-artikler: 124)	√ (Peer review-artikler: 105)	Peer review-artikler: Mindst 110	√ Peer review-artikler: 117	Peer review-artikler: Mindst 115

Operationelt mål	- heraf andel publiceret i niveau 2 tidsskrifter: 32 % (svarende til 40 stk.)	Målet er ikke længere relevant, da systemet ikke længere eksisterer	Udgår **	Udgår **	Udgår **
Operationelt mål			Videnskabelige publikationer, bevillinger og antal ansatte i den videnskabelige stillingsstruktur: redegørelse foreligger i årsrapport **	√ Videnskabelige publikationer, bevillinger og antal ansatte i den videnskabelige stillingsstruktur: redegørelse foreligger i årsrapport **	Videnskabelige publikationer, bevillinger og antal ansatte i den videnskabelige stillingsstruktur: redegørelse foreligger i årsrapport **
Nøgletal/indikator	Ekstern finansiering, mio. kr.: 31,4	√ (Ekstern finansiering, mio. kr.: 44,1)	Ekstern finansiering, mio. kr.: 32	√ Ekstern finansiering, mio. kr.: 42,2	Ekstern finansiering, mio. kr.: 33
Nøgletal/indikator					Antal programbevillinger hjemtaget/forskningscentre oprettet: Mindst 1
Nøgletal/indikator	√ (Antal bevillinger inden for anvendt forskning hjemtaget: 5)	√ (Antal bevillinger inden for anvendt forskning hjemtaget: 5)	Antal bevillinger inden for anvendt forskning hjemtaget: 4	√ Antal bevillinger inden for anvendt forskning hjemtaget: 5	Antal bevillinger inden for anvendt forskning hjemtaget: Mindst 5
Nøgletal/indikator	√ (Antal forsknings- og formidlingssatser realiseret: 2 udvalgt og igangsat)	√ (Antal forsknings- og formidlingssatser realiseret: Status: 2 satser er igangsat og i færd med at indholdesudvikle)	Antal forsknings- og formidlingssatser realiseret: Status	√ Antal forsknings- og formidlingssatser realiseret: Status jf. nedenfor	Antal forsknings- og formidlingssatser realiseret: Mindst 2 realiseret

* Note: Opgøres ud fra forbrug i året, R: løbende priser, B: 2020 prisniveau.

Note: Operationelle mål er markeret med **fed**.

** Målene for 2023 og 2024, jf. Bilag 3 til rammeaftale for Nationalmuseet 2021-2024 - Operationelle mål, nøgletal og indikatorer, udgår efter aftale med KUM i forbindelse med virksomhedsmøde d. 22. februar 2023., da systemet til måling ikke længere eksisterer. For 2023 og 2024 erstattes det af en kommenteret redegørelse i årsrapporten for museets videnskabelige publikationer, bevillinger og antal ansatte i den videnskabelige stillingsstruktur.

Der er i 2023 produceret 117 **fagfællebedømte forskningspublikationer**, hvilket er højere end resultatet i 2022 og målet i rammeaftalen for 2023. Der har samtidig været en væsentlig nedgang i antallet af fastansatte forskere pga. besparelsesrunden (fra 38 fastansatte i starten af 2022 til 32 fastansatte ved starten af 2023), så den enkelte forsker har publiceret væsentlig mere end tidligere.

Forskningspublikationerne blev tidligere niveaudelt gennem Den Biometriske Forskningsindikator (BFI), som er blevet nedlagt efter 2021. BFI var et system, der forsøgte at dele op i gode og mindre gode tidsskrifter. Det var et levende system, der krævede løbende opdatering og vurdering af tidsskrifter fra det samlede forskerkollektiv. Det er ikke blevet erstattet af et andet system. Det er derfor ikke længere muligt at redegøre for den specifikke andel artikler publiceret i niveau 2-tidsskrifter. Det kan dog oplyses, at de 117 fagfællebedømte forskningspublikationer er udgivet i differentierede typer af

anerkendte tidsskrifter nationalt og internationalt, herunder i tidsskrifter svarende til de tidligere niveau 2 tidsskrifter.

Den tilskudsfinansierede forskning udgjorde 42,2 mio. kr. i 2023. Beløbet afspejler forbrug i året. Museet har i 2023 indhentet yderligere tilsagn om eksterne forskningsmidler for ca. 76,5 mio. kr. på baggrund af ansøgninger indsendt i 2023, jf. 4. Bilag, tabel 19a. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

Der er hjemtaget tre meget store bevillinger til store forskningsprojekter fra European Research Council (Consolidator Grant) til projektet ”From Stone to Home” på ca. 15 millioner kr., Dampskibsselskabet Orient’s Fond//NORDEN til projektet ”Havet – fra urtid til nutid: Forskning og formidling af den maritime Danmarkshistorie” på 10 millioner kr. og Lego Foundation til projektet ”Moving Museums Through Play: Exploring, Developing, and Evaluating Playful Museum Experiences at the National Museum of Denmark” på ca. 25 millioner kr. Der er ikke kommet nye forskningscentre på Nationalmuseet i 2023, men fundamentet til at kunne etablere et nyt forskningscenter for ”Center for Maritim og Submarin Kulturarv” i starten af 2024 er blevet lagt.

Der er hjemtaget 5 **bevillinger til anvendt forskning** i 2023, herunder flere IV-projekter med forskningskomponenter.

Den ene af museets to forsknings- og formidlingssatsninger, Tro og Viden, fortsatte med bl.a. at udvikle formidlingsaktiviteter, herunder en amuletindstilling, og den anden, Forestillinger om Bæredygtighed, blev afviklet som samlet satsning, fordi det blev vurderet, at satsningens mange meget forskelligartede projekter bedre lever videre som mulige delprojekter.

Resultatmålet om, at Nationalmuseet vil øge forskningens kvalitet og den eksterne finansiering samt opbygge en stærkere profil inden for anvendt forskning, anses på baggrund af ovenstående som opfyldt.

Resultatmål 9. Magasinbyggeri

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	R2021	R2022	B2023	R2023	B2024
Nøgletal/indikator	√ (Fremdrift byggesag: Redegørelse fremsendt)	√ (Magasin taget i drift, forår 2022) √ (5.988 m ³ indflyttet)	Indflytte 2.623 m ³ genstande*	√ Indflyttet 1.622 m ³ (ændret afløb)	Indflytte 1.926 m ³ genstande*
Operationelt mål	√ (Ibrugtagning af nyt magasin (rummer max. 28.000 m³) ved at indflytte 10.000 m³ genstande ind til 2024: Fortsat nedpakning og milepæls-plan for indflytningen foreligger)	√ (Ibrugtagning af nyt magasin (rummer max. 28.000 m³) ved at indflytte 10.000 m³ genstande ind til 2024: Indflytnings-målsætning i m³ iht. Milepælsplan opfyldt)	Ibrugtagning af nyt magasin (rummer max. 28.000 m³) ved at indflytte 10.000 m³ genstande ind til 2024: Indflytnings-målsætning i m³ iht. Milepælsplan	Ibrugtagning af nyt magasin (rummer max. 28.000 m³) ved at indflytte 10.000 m³ genstande ind til 2024: Se bemærkninger nedenfor	Ibrugtagning af nyt magasin (rummer max. 28.000 m³) ved at indflytte 10.000 m³ genstande ind til 2024: 10.000 m³ er indflyttet

Note: Operationelle mål er markeret med fed.

* Justeret ift. oprindelig plan fra 2021 for at afspejle ændret afløb (rækkefølge) i flytteprocessen.

Nationalmuseet har i 2022 ibrugtaget magasinet i Vinge og har i 2023 arbejdet videre med indflytningen.

Der har i forhold til den oprindelige flytteplan måttet foretages rømning af museets magasiner i Egø ved flådestation Korsør. Dette har givet et ændret afløb af den samlede flytteindsats. Således er ca. 1.600 m³ indflyttet mod de oprindeligt forudsatte ca. 2.600 m³. i 2023.

Museet forventer dog, at det kan blive vanskeligt at nå det samlede mål i 2024, da det ændrede afløb har nødvendiggjort en del omrokeringer af meget store genstande (kanoner etc.), der ikke skal flyttes til Vinge, men til andre af museets lokationer. Hertil kommer, at museet har konstateret en større problemstilling vedr. pesticid-forurenede genstande, end oprindeligt forudsat. Håndteringen og lagringen af forurenede genstande kræver større omhu og større indsats end det, der var lagt til grund i de oprindelige planer.

I 2024 forventes på den baggrund, at ca. 1.000 m³ kan flyttes til Vinge i 2024. Samlet for rammeaftaleperioden forventes så indflytning af ca. 8.600 m³ mod de oprindeligt forudsatte 10.000 m³.

Resultatmålet om Nationalmuseet magasinbyggeri anses dog alligevel som opfyldt i 2023, da det ændrede afløb har været uden for museets indflydelse.

Resultatmål 10. Myndighedsopgaver

Operationelt mål, nøgletal, indikator ¹	R2021	R2022	B2023	R2023	B2024
Operationelt mål	÷ (Danefæ, NM-intern sagsbehandlingstid (år): 2,6)	÷ (Danefæ, NM-intern sagsbehandlingstid (år): 2,7)	Danefæ, NM-intern sagsbehandlingstid (år): 2,0	÷ Danefæ, NM-intern sagsbehandlingstid (år): 3,5	Danefæ, NM-intern sagsbehandlingstid (år): 1,9
Nøgletal/indikator	÷ (Danefæ, samlet sagsbehandlingstid: Analyse foreligger)	÷ (Danefæ, samlet sagsbehandlingstid: Måltal jf. analyse)	Danefæ, samlet sagsbehandlingstid: Måltal jf. analyse	÷ Danefæ, samlet sagsbehandlingstid: Måltal jf. analyse	Danefæ, samlet sagsbehandlingstid: Måltal jf. analyse
Nøgletal/indikator	√ (Kirkeantikvariske opgaver: Analyse foreligger)				

Note: Operationelle mål er markeret med fed.

Operationelt mål/nøgletal/indikator*	2019 R	2020 R	2021 R	2022 R	2023 R
Sagsbehandlingstider, gennemsnit	2,9 år	2,8 år	2,6 år	2,7 år	+ 3,5 år
NM vil fortsat fokusere på at effektivisere sagsgangene i arbejdet med danefæ i dialog med de lokale statsanerkendte					Redegørelse i årsrapporten

kulturhistoriske museer med et arkæologisk ansvarsområde					
--	--	--	--	--	--

Der er, som det fremgår af nedenstående tabel, i 2023 indkommet 3.048 sager til vurdering. Det er 411 flere sager end 2022. De statsanerkendte museer har prioriteret bemanning til at oprette og sende sager til danefævurdering på Nationalmuseet i tilstrækkeligt omfang til at opfylde forventningen om ca. 3000 indkomne sager årligt. Men der forventes fortsat i de kommende år et efterslæb på indlevering af danefæsager, grundet den øgede aktivitet for de frivillige på markerne under Corona-nedlukningerne og der forventes fortsat i de kommende år efterslæb på indlevering af danefæsager fra de statsanerkendte museer.

Årstal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Genstande indkomne	9.756	17.055	14.364	17.385	8.537	9.149	30.633	17.863	20.869
Sager indkomne	1.137	2.047	2.194	2.463	926	891	3.959	1.637	3.048
Udsendte Danefæbreve	551	585	527	2.554	2.558	2.621	2.339	1.723	1.584

Målet i rammeaftalen var at nedbringe den gennemsnitlige sagsbehandlingstid til 2,0 år med udgangen af 2023. Der blev indmeldt i årsrapporten i 2022, at man ville nå en sagsbehandlingstid på 1,9 år, men dette var ikke realistisk og målet blev derfor justeret medio 2023 til 3,5 år.

For 2024 ventes det, givet et fortsat indtag af nye sager på ca. 3.000 pr. år, at kunne levere en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 3,5 år. Der er sket en opnormering i vurderingsarbejdet med henblik på at nedbringe efterslæb.

Resultatmålet om Nationalmuseets myndighedsopgaver (danefæ og kirkeantikvariske opgaver) anses på den ovenstående baggrund som ikke opfyldt.

Aftaletillæg til rammeaftale med Nationalmuseet for 2023-2024

FN's Verdensmål

Som led i implementering af FN's Verdensmål i den danske stat er der opstillet følgende udviklingsmål med årlige delmål, der har ophæng i FN's Verdensmål nr. 12 vedr. ansvarligt forbrug og produktion.

Delmål	B 2023	B 2024
Nationalmuseet vil reducere sit elforbrug mere end 1 % årligt	Elforbruget falder med 1,1 %	Elforbruget falder med 1,1 %

Målepunktet for opgørelsen er forbruget i 2022 for de fleste af Nationalmuseets bygninger og besøgssteder. Enkelte besøgssteder er holdt udenfor opgørelsen. Dette omfatter især Christiansborg og Kronborg, hvor Nationalmuseet kun står for formidlingen. For fællesmagasinet i Vinge er medregnet 23,9 pct. af det samlede forbrug, jf. aftalt fordelingsnøgle med Det Kongelige Bibliotek.

For 2022 blev forbruget da 6,3 mio. kWh og for 2023 5,6 mio. kWh, svarende til et fald på 11 pct. For alle de målte bygninger og besøgssteder var forbruget enten stabilt eller faldende.

2.5 FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

TABEL 5. FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

Tabel 5. Forventninger til det kommende år		
	Regnskab (2023)	Grundbudget (2024)
Bevilling og øvrige indtægter	-482,0	-470,8
Udgifter	484,3	470,8
Resultat	2,3	0,0

Note: Nationalmuseets økonomiske resultat 2023 og forventninger til det kommende år omfatter den virksomhedsbærende hovedkonto § 21.33.11. Nationalmuseet.

Note: Tal for 2024 bygger på FFL 2024.

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakke).

Nationalmuseet arbejder fortsat efter den strategi, der ligger til grund for rammeaftalen.

Økonomi:

2024 forventes i al væsentlighed at forløbe som et normalt år, i lighed med 2023 som blev et rekordår i forhold til de realiserede besøgstal.

Museet har budgetteret med 2,0 mio. besøgende på koncernniveau – et relativt konservativt udgangspunkt, der både tager højde for, at turismen dels endnu ikke helt er kommet sig efter corona-pandemien samt henset til uroen i Europa og Mellemøsten, som muligvis også vil påvirke købekraften.

Blandt de større budgetrisici i 2024 hører også udgifter vedr. museets overgang til Statens IT og Statens Facility Management, som har medført nogle meromkostninger

sammenholdt med da museet selv drev disse områder, hvor det noteres at museet har modtaget varig kompensation i samme ombæring.

Museet vil hele året følge udviklingen tæt med henblik på, at sikre den budgetmæssige balance, skulle gæsterne udeblive i større omfang.

Hovedmuseum:

I forlængelse af målet herom i rammeaftalen, vil 2024 være kendetegnet ved, at museet fortsætter dialogen med de statsanerkendte museer. Det drejer sig dels om nye forskningssamarbejder og fælles produktion af formidlingstilbud, bl.a. gennem Nationalmuseets mediehus og udstillinger, dels om, at Nationalmuseet vil øge mængden af udlån – også af highlight-genstande – og udskillelser af museumsgenstande til statsanerkendte museer set i forhold til 2023, hvor Nationalmuseet havde 122 aktive udlån til museer rundt i landet.

Formidling:

Nationalmuseets i Københavns formidlingsindsats vil i 2024 i høj grad fortsat være målrettet et hjemligt publikum og turister fra nærområdet. I foråret 2024 åbner en helt ny udstilling, som kombinerer kulturhistorie og musikhistorie: Danmark After Dark, som bruger rockbandet DAD til en tidsrejse gennem de seneste 40 års danmarkshistorie. Aktivitetsprogrammet kommer bl.a. til at omfatte Kvindernes kampdag med temaet kønsroller i rockmusikken, musikalske talkshows, hvor der fortælles danmarkshistorie gennem rockmusikken og populærkulturen - én aften for hvert årti siden 80'erne - med fremtrædende gæster på scenen, der selv har sat sig kunstneriske aftryk i et eller flere årtier og meget mere.

I sommeren 2024 vil udstillingen Vølvens Varsel åbne i Egmonthallen. Udstillingen bliver skabt og designet i tæt samarbejde med Det Kongelige Teater, og der kan forventes en innovativ udstilling med scenografi og lyddesign, som museet aldrig har oplevet det før. Her vil aktivitetsprogrammet fylde museet med hekserier og magi i både en temaweekend og i efterårsferien.

Endelig er det besluttet, at gentage succesen fra 2023 med juleudstilling og et omfattende juleprogram på museet i 2024.

I 2024 forventer museets øvrige besøgssteder et besøgstal på niveau med 2023 og der venter spændende tiltag på mange af stederne. På Krigsmuseet ser vi frem til åbningen af *Kriger* på Moesgaard Museum i foråret. *Kriger* er et samarbejde mellem vores to museer, og i 2026 kommer den permanent til Krigsmuseet. Den handler om, hvad det gør ved mennesket at gå i krig og hvad krigere på tværs af tid og sted har til fælles.

På Kronborg Slot bliver højdepunktet i 2024 højsæsonen, hvor vi leverer en ny historieagt med fokus på Hamlet. Der laves et stærkt uddannelsesprogram og tilbydes et kursus i turisttysk til alle ansatte, så den næststørste gruppe udenlandske besøgende føler sig ekstra godt modtaget.

På Christiansborg Slot bliver hovedfortællingen naturligvis, at Danmark har fået et nyt kongepar. Vi forventer stor international interesse, og slottet er klar til at levere stærk formidling.

På Frilandsmuseet har Frøsnapper-universet åbning i juli. Her bringes Ole Lund Kirkegaards litterære fantasi-univers til live med et stort udendørs legeunivers, der er skræddersyet til de 0-6-årige og deres familier med fokus på fysisk leg og kreativ udfoldelse.

På Trelleborg arbejdes på realisering af Den Genskabte Borg og går ind i den første fulde sæson som UNESCO Verdensarv.

I Frøslev markeres 80-året for den første deportation af fanger fra Frøslev til KZ - lejre. Fra september kan man opleve en stærk fortælling om deportation med tegninger, lyd og film.

På vores skibsværft i Holbæk får vi i 2024 bygget nye faciliteter til medarbejdere og undervisning.

På Liselund lystslot fik vi renoveret det kinesiske lysthus det forgangne efterår med midler fra Hermod Lannungs Museumsfond. Det vil blive indviet i foråret.

Forskning, bevaring og samlinger:

Nationalmuseet vil i 2024 arbejde på at opretholde et højt niveau af publikationer og hjemtag af eksterne forskningsbevillinger, selv om de eksterne bevillinger forventes at ligge væsentligt lavere end i 2023, hvor museet næsten fordoblede sin tidligere rekord fra 2018. Museets forskningsindsats vil derudover fokusere på at følge op på den positive udvikling i 2023 ved at etablere et nyt forskningscenter for Maritim og Submarin Kulturarv og ved at fastansætte mindst seks nye medarbejdere i den videnskabelige stillingsstruktur inden for felterne osteoarkæologi, antikken, maritim kulturhistorie, kirkelig kulturarv, vikingetid og Arktis.

Nationalmuseets samarbejder med andre forskningsinstitutioner vil fortsat blive styrket. Museet vil konsolidere undervisningsaftalen med SAXO/HUM/KU og forbedre samarbejdet med arkæologien på Københavns Universitet (UCPH School of Archaeology). Museet vil desuden indgå i et samarbejde med Struer Museum, Aarhus Universitet og Sound Art Lab (Struer) om etableringen af et Dansk Videnscenter for Lyd og Lyttekultur i Struer.

Nationalmuseet vil arbejde på at forbedre de infrastrukturelle rammer for forskningen ved at forbedre adgangen til samlingerne og processerne omkring ansøgninger til eksterne bevillinger, skabe endnu bedre økonomisk støtte til post award og opbygge en ny hjemmeside for forskningen.

Nationalmuseet fortsætter i 2024 indflytningen af fællesmagasinet i Vinge, som planlagt.

3. REGNSKAB

3. REGNSKAB

Nationalmuseets indtægter og udgifter er i balance således, at museet går ud af 2023 med et videreførselsbeløb på 0,9 mio. kr.

3.1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Anvendt regnskabspraksis:

Der er i dette afsnit af årsrapporten anvendt uddata fra Statens Koncern System, Navision Stat og SB (egenkapitalforklaringen og resultatdisponeringen).

Regnskabspraksis har taget udgangspunkt i de regnskabsregler og principper, som Økonomistyrelsen har opstillet for omkostningsregnskaber og bevillinger.

Årsrapporten for 2023 er opstillet efter Økonomistyrelsens regnskabsprincipper.

Ændringerne i regnskabsbekendtgørelsen (nr. 116 af 19. februar 2018) har ikke haft betydning for Nationalmuseets værdiansættelse af tilgodehavender.

Nationalmuseets tilskudsmidler:

Nationalmuseets tilskudsmidler registreres på to separate delregnskaber – underkonto. 95. Tilskudsfinansieret Forskningsvirksomhed og underkonto. 97. Andre Tilskudsfinansierede Aktiviteter. Der registreres med separate projektnumre. Håndteringen af tilskudsmidlerne følger Budgetvejledning 2016, BV 2.6.9 Tilskudsfinansierede aktiviteter og BV 2.6.10 Tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter. Der foretages en månedlig afstemning af de to konti, således at de går i nul, jf. Kulturministeriets ministerieinstruks af oktober 2016. Hvis der er overskud på et projekt tilbagebetales midlerne til tilskudsgiver. Hvis der ikke er tilstrækkelige tilskudsmidler til at gennemføre projektet dækkes de resterende omkostninger af almindelig virksomhed.

3.2 RESULTATOPGØRELSE MV.

TABEL 6. RESULTATOPGØRELSE

Tabel 6. Resultatoppgørelse			
1000 kr., løbende priser	2022	2023	2024
Ordinære driftsindtægter			
<i>Indtægtsført bevilling</i>			
Bevilling	-240.300,0	-228.800,0	-236.800,0
Indtægtsført bevilling i alt	-240.300,0	-228.800,0	-236.800,0
Salg af varer og tjenesteydelser	-146.613,2	-171.981,4	-161.000,0
Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-146.058,1	-171.352,0	-160.500,0
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-555,2	-629,4	-500,0
Tilskud til egen drift	-78.700,6	-77.222,6	-73.000,0
Gebyrer	0,0	0,0	0,0
Ordinære driftsindtægter i alt	-465.613,8	-478.004,1	-470.800,0
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	12.849,9	13.837,5	10.000,0
<i>Forbrugsomkostninger</i>			
Husleje	5.774,1	5.619,5	6.000,0
Forbrugsomkostninger i alt	5.774,1	5.619,5	6.000,0
<i>Personaleomkostninger</i>			
Lønninger	246.856,6	250.538,9	250.000,0
Andre personaleomkostninger	594,3	446,2	500,0
Pension	34.819,8	36.162,9	40.000,0
Lønrefusion	-9.703,3	-8.982,8	-10.000,0
Personaleomkostninger i alt	272.567,3	278.165,2	280.500,0
Af- og nedskrivninger	7.695,1	8.543,6	10.000,0
Internt køb af varer og tjenesteydelser	38.031,5	42.549,0	40.000,0
Andre ordinære driftsomkostninger	120.639,4	124.983,7	120.000,0
Ordinære driftsomkostninger i alt	457.557,4	473.698,6	466.500,0
Resultat af ordinær drift	-8.056,4	-4.305,5	-4.300,0
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-5.490,3	-3.908,3	-4.000,0
Andre driftsomkostninger	5.909,7	3.801,9	3.500,0
Resultat før finansielle poster	-7.637,0	-4.411,9	-4.800,0
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-14,0	-43,4	-100,0
Finansielle omkostninger	6.541,7	6.780,0	5.000,0
Resultat før ekstraordinære poster	-1.109,3	2.324,7	100,0
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	-433,9	-19,1	-100,0
Ekstraordinære omkostninger	74,4	2,2	0,0
Årets resultat	-1.468,8	2.307,8	0,0

Note: Afvigelse i tal skyldes afrunding.

Note: Tal for 2024 bygger på FFL 2024.

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Nationalmuseets samlede regnskabsresultat for driftsområdet i 2023 blev et underskud på ca. 2,3 mio. kr., jf. afsnit 2.2.1. Årets økonomiske resultat.

Stigningen for posterne under **Salg af varer og tjenesteydelser** skyldes især stigende entré- og butiksyndtægter.

Faldet for posten **Tilskud til egen drift** skyldes færre indtægter vedrørende tilskudsområderne (underkonto 95. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed og underkonto 97. Andre Tilskudsfinansierede Aktiviteter), end det var tilfældet i 2022.

Stigningen for posten **Ændring i lagre** skyldes et større vareforbrug af butikkernes lagre i 2023 end i 2022, jf. bemærkninger ovenfor.

Stigningen for posterne **Lønninger** og **Pension** skyldes et større medarbejderforbrug i 2023. Museets årsværksforbrug steg fra ca. 570 årsværk i 2022 til ca. 578 årsværk i 2023. Stigningen ligger på en række af besøgsstederne, først og fremmest Kronborg og Frilandsmuseet, som har oplevet en væsentlig publikumsfremgang i 2023, med et afledt behov for især flere værter, omvisere og butikspersonale.

Posten **Andre personaleomkostninger** omfatter hensættelser til åremålsansættelser mm.

Stigningen for posterne **Internt køb af varer og tjenesteydelser** (dvs. køb mellem statslige institutioner) skyldes stigende udgifter til ekstern rengøring (Bygningsstyrelsen/Facility Management) og Statens IT, efter Nationalmuseet i 2023 overgik til at være kunde hos disse.

Stigningen for **Andre ordinære driftsomkostninger** skal sammenholdes med museets stigende indtægter, jf. ovenfor.

3.2.1 Resultatdisponering

TABEL 7. RESULTATDISPONERING AF ÅRETS OVERSKUD

Tabel 7. Resultatdisponering		2023
1000 kr., løbende priser		
Note:	Disponeret til bortfald	0,0
	Disponeret til reserveret egenkapital	0,0
	Disponeret udbytte til statskassen	0,0
	Disponeret til overført overskud	-2.307,8

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Årets underskud overføres til det overførte overskud under egenkapitalen. Der henvises i øvrigt til bemærkninger i afsnit 2.2.1. Årets økonomiske resultat.

3.2.2 Forklaring af tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter

Der er i 2023 ikke foretaget tilbageførsler af hensættelser fra tidligere år.

3.3 BALANCEN

I det følgende kommenteres balancen for Nationalmuseet. Balancen viser formuen pr. 31. december 2023 (R-året). Den samlede balance udgør 271,1 mio. kr. pr. 31. december 2023 mod 257,2 mio. kr. pr. 31. december 2022 (R-1). De nærmere bevægelser gennemgås nedenfor.

TABEL 8. BALANCEN

Tabel 8. Balance						
Aktiver 1000 kr.		R-1	R-året	Passiver	R-1	R-året
Note:				Note:		
	Anlægsaktiver:			Egenkapital		
1	Immaterielle anlægsaktiver			Reguleret egenkapital (startkapital)	7.600,0	7.600,0
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	7.610,9	6.411,5	Opskrivninger	0,0	0,0
	Erhvervede koncenssioner, patenter, licenser m.v.	0,0	48,3	Reserveret egenkapital	0,0	0,0
	Udviklingsprojekter under opførelse	0,0	487,5	Bortfald og kontoændringer	0,0	0,0
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	7.610,9	6.947,4	Udbytte til staten	0,0	0,0
2	Materielle anlægsaktiver			Overført overskud	3.182,7	874,7
	Grunde, arealer og bygninger	120.766,8	116.898,2	Egenkapital i alt	10.782,7	8.474,7
	Infrastruktur	0,0	0,0	Hensatte forpligtelser	1.223,7	1.504,8
	Transportmateriel	1.193,1	1.554,9			

Produktionsanlæg og maskiner	9.088,1	32.321,8	Langfristede gældsposter		
Inventar og IT-udstyr	7.821,5	7.130,7	FF4 Langfristet gæld	129.779,2	138.656,2
Igangværende arbejder for egen regning	1.270,9	660,0	Donationer	16.497,5	16.702,4
Materielle anlægsaktiver i alt	140.140,5	158.565,6	Prioritets gæld	0,0	0,0
Statsforskrivning	7.600,0	7.600,0	Anden langfristet gæld	0,0	0,0
Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0	Langfristet gæld i alt	146.276,8	155.358,6
Finansielle anlægsaktiver i alt	7.600,0	7.600,0			
Anlægsaktiver i alt	155.351,4	173.113,0			
Omsætningsaktiver			Kortfristede gældsposter		
Varebeholdning	11.488,8	11.033,9	Leverandører af vare og tjenesteydelser	21.701,2	23.560,3
Tilgodehavender	45.764,1	57.258,7	Anden kortfristet gæld	8.081,0	5.069,9
Periodeafgrænsningsposter	1.607,2	5.638,5	Skyldige feriepenge	9.555,5	10.332,9
Værdipapirer	0,0	0,0	Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser	59.688,9	66.758,5
Likvide beholdninger	0,0	0,0	Periodeafgrænsningsposter, forpligtelser	0,0	14,4
FF5 Uforrentet konto	54.192,6	44.238,1	Kortfristet gæld i alt	99.026,6	105.736,0
FF7 Finansieringskonto	-11.429,1	-20.438,0	Gældsforpligtelser i alt	245.303,4	261.094,6
Andre likvider	334,7	229,8	Passiver i alt	257.309,8	271.074,1
Likvide beholdninger i alt	43.098,2	24.030,0			
Omsætningsaktiver i alt	101.958,3	97.961,1			
Aktiver i alt	257.309,7	271.074,1			

Note: Afvigelse i tal skyldes afrunding.

Note: Differencen mellem Anlægsaktiver i alt og Langfristet gæld i alt skyldes, at donationer indregnes i anlægsaktiver, men ikke i langfristet gæld.

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker)

3.3.1 Aktiver

De **Immaterielle anlægsaktiver** er næsten uændrede fra 2022 til 2023.

Faldet for **Grunde, arealer og bygninger** skyldes en mindre tilgang end afskrivninger på bygningsinstallationer mm.

Transportmateriel samt **Inventar og IT-udstyr** er næsten uændret fra 2022 til 2023.

Stigningen for **Produktionsanlæg og maskiner** skyldes i alt væsentligt indkøb af pallebure til fællesmagasinet i Vinge.

Under **Materielle anlægsaktiver** har der været et fald for **Igangværende arbejder for egen regning**. Det er afsluttede udviklingsprojekter for egen regning. Fald eller stigning i udviklingsprojekter skal ses i sammenhæng med museets aktuelle aktiviteter og har derfor varieret en del over årene.

Stigningen for **Tilgodehavender** skal ses i sammenhæng med dens modpost **Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser** (under passiver). Posterne vedrører de tilskudsfinansierede aktiviteter, hvad angår om museet har midler til gode hos tilskudsyder (dvs. **Tilgodehavender**) eller om tilskudsyder har arbejde til gode hos museet (dvs. **Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser**).

Periodeafgrænsningsposter omfatter forudbetalte omkostninger for varer og tjenesteydelser mv., som periodeafgrænses. Beløbet kan variere noget fra år til år.

Omsætningsaktiver (FF5 Uforrentet konto og FF7 Finansieringskonto) varierer fra år til år alt efter sammensætningen af balancen vedrørende omsætningsaktiverne og de kortfristede gældsforpligtelser på opgørelsesdagen.

3.3.2 Passiver

Faldet for **Egenkapital** skyldes årets overskud, jf. tabel 9. Egenkapitalforklaring.

Museets **Langfristende gældsposter** var været stigende fra 2022 til 2023. Posten omfatter dels afregning af alle investeringsudgifter vedrørende anlægsaktiver, herunder også uafsluttede bygge- og it-udviklingsaktiviteter (FF4 langfristet gæld), og dels donationer til museet. Det er især udgifterne til it-systemudvikling, der udgør stigningen fra 2022 til 2023.

Stigningen for posten **Leverandører af varer og tjenesteydelser** skyldes periodeforskydninger ift. betalingsfrister på en lang række fakturaer, som indgår i resultatopgørelsen for 2023.

Vedrørende stigningen for posten **Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser** og dens modpost **Tilgodehavender** (under aktiver), jf. bemærkninger ovenfor.

3.4 EGENKAPITALFORKLARING

TABEL 9. EGENKAPITALFORKLARING

Tabel 9. Egenkapitalforklaring

Note:	2022	2023
1000 kr., løbende priser		
Egenkapital primo R-året	9.313,9	10.782,7
Startkapital primo	7.600,0	7.600,0
+Ændring i startkapital	0,0	0,0
Startkapital ultimo	7.600,0	7.600,0
Opskrivninger primo	0,0	0,0
+Ændringer i opskrivninger	0,0	0,0
Opskrivninger ultimo	0,0	0,0
Reserveret egenkapital primo	0,0	0,0
+Ændring i reserveret egenkapital	0,0	0,0
Reserveret egenkapital ultimo	0,0	0,0
Overført overskud primo	1.713,9	3.182,6
+Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0,0	0,0
+Regulering af det overførte overskud	0,0	0,0
+Overført fra årets resultat	1.468,8	-2.307,8
- Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
- Udbytte til staten	0,0	0,0
Overført overskud ultimo	3.182,7	874,7
Egenkapital ultimo	10.782,7	8.474,7
*Egenkapital ultimo jf. balancen (tabel 8)	10.782,7	8.474,7

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Nationalmuseets egenkapital udgør ca. 8,5 mio. kr., jf. ovenstående tabel. Posterne indgår i Tabel 8. Balancen under Reguleret egenkapital hhv. Overført overskud.

3.5 LIKVIDITET OG LÅNERAMME

TABEL 10. UDNYTTELSE AF LÅNERAMMEN

Tabel 10. Udnyttelse af låneramme	
1000 kr., løbende priser	2023
Sum af imm. og mat. anlægsaktiver (undt. donationer) pr. 31. december 2023	148.810,6
Låneramme pr. 31. december R-året (2023)	166.700,0
Udnyttelsesgrad i procent	89,3%

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Træk på lånerammen er summen af immaterielle og materielle anlægsaktiver undtagen bogført værdi pr. 31. december 2023 af donerede anlægsaktiver på 16,7 mio. kr.

Der henvises til bemærkningerne i afsnit 2.2.1. Årets økonomiske resultat.

3.6 OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT

TABEL 11. OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT

Tabel 11. Opfølgning på lønsumsloft [§ 21.33.11.]	
1000 kr., løbende priser	R-året (2023)
Lønsumsloft FL	197.200,0
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	216.500,0
Lønforbrug under lønsumsloft	239.700,0
Difference (mindreforbrug)	-23.200,0
Akkumuleret opsparing ultimo forrige år	74.500,0
Akkumuleret opsparing ultimo indeværende år	51.300,0

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker) samt beregninger i henhold til FL 2023, særlig bevillingsbestemmelse B.V. 2.6.5.

Jf. tabel 6. Resultatopgørelse har Nationalmuseet haft personaleomkostninger for 278,2 mio. kr. Heraf 239,7 mio. kr. under lønsumsloft. Uden for lønsumsloftet har museet haft lønudgifter for i alt ca. 38,5 mio. kr., fordelt med ca. 0,2 mio. kr. på underkonto 30. Forundersøgelse af ombygning af Nationalmuseet, ca. 24,3 mio. kr. under underkonto 95. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, ca. 9,2 mio. kr. under underkonto 97. Andre tilskudsfinansierede aktiviteter, og ca. 4,8 mio. kr. under underkonto 90. Indtægtsdækket virksomhed.

På Finanslov 2023 har Nationalmuseet en særlig bevillingsbestemmelse (BV 2.6.5.), hvorefter museet ”har adgang til at forøge lønsumsloftet i forbindelse med indtægter fra skoletjenesten, særudstillings-virksomhed, omvisninger på de kongelige slotte og andre arrangementer”.

I henhold til museets tidsregistrering er der i 2023 anvendt 59.430 timer til skoletjeneste, arrangementer og omvisninger (formålsaktiviteterne 113, 120-124). Med en gennemsnitstimepris på 291,1 kr. (jf. årsrapport 2022, tabel 1. Nationalmuseets økonomiske hoved- og nøgletal, årsværkspris 478.050 kr. divideret med 1.642 effektive timer) kan museets lønsumsramme således forøges med ca. 19,3 mio. kr.

Endvidere kan Nationalmuseet forhøje lønsumsloftet med halvdelen af det overførte bidrag til administration i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter, jf. Budgetvejledning 2016, B.V. 2.6.5. For museet udgjorde beløbet ca. 2,0 mio. kr. i 2023 (jf. Navision Stat).

Den samlede korrektion udgør således 19,3 mio. kr. som er reguleret på TB.

Nationalmuseet har i regnskabet for 2023 dermed et merforbrug på lønsumsloftet på ca. 23,2 mio. kr., hvorefter den samlede akkumulerede forbrugsmulighed af lønsum udgør ca. 51,3 mio. kr. Merforbruget er systemisk i den forstand, at det i al væsentlighed er publikumsaktiviteten, der afføder behov for yderligere personale.

3.7 BEVILLINGSREGNSKABET

TABEL 12. BEVILLINGSREGNSKAB

Tabel 12. Bevillingsregnskab							
Hovedkonto	Navn	Bevillingstype	Mio kr.	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo
Drift							
22.33.11	Nationalmuseet		Udgifter	462,8	484,3	-21,5	0,9
			Indtægter	-234,0	-253,2	19,2	-
Administrerede ordninger							
21.33.03	Danefægødtgørelse		Udgifter	6,3	9,0	-2,7	-
			Indtægter	-	-	-	-
Anlæg							
21.33.73	Nationalmuseet, anlæg		Udgifter	10,5	13,1	-2,6	1,5
			Indtægter	-	-	-	-

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Afvigelsen mellem Nationalmuseets budget (dvs. driftsbevilling) og regnskab i 2023 blev i alt ca. -2,3 mio. kr., jf. tabel 9. Egenkapitalforklaring. Med et videreførselsbeløb på 3,2 mio. kr. primo 2023, blev videreførselsbeløbet dermed 0,9 mio. kr. ultimo 2023. På udgiftssiden var der merudgifter på 21,5 mio. kr. og på indtægtssiden merindtægter på 19,2 mio. kr. i forhold til bevilling.

Merforbruget hidrører i alt væsentligt fra underkonto 30. Forundersøgelse af ombygning af Nationalmuseet. Underkontoen havde et videreførselsbeløb på 2,3 mio. kr., som blev anvendt i året tillige med årets bevilling.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til årets regnskabsresultat i afsnit 2.2.1. Årets økonomiske resultat, for den nærmere sammensætning af forbrug og supplerende bevillinger.

Hvad angår Danefægødtgørelse og Nationalmuseet, anlæg henvises til beskrivelsen af forvaltningsopgaverne i afsnit 2.1.1. Årets økonomiske resultat.

3.8 UDGIFTSBASEREDE HOVEDKONTI

TABEL 12A. VIRKSOMHEDENS UDGIFTSBASEREDE HOVEDKONTI (§ 21.33.03 og § 21.33.73)

Hovedkonto	Navn	Bevillingstype	(Mio. kr.)	Bevilling	Regnskab
21.33.03	Danefæ- godtgørelse	Lovbunden	Udgifter	6,3	9,0
			Indtægter	0,0	0,0
21.33.73	NATMUS, anlæg	Anlæg	Udgifter	10,5	13,1
			Indtægter	0	0

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Det skal bemærkes, at hovedkonto 21.33.73. Nationalmuseet, anlæg afsluttedes ultimo 2022 med et planlagt merforbrug på 2,6 mio. kr. (hidrørende afslutningen af konkrete byggesager). Videreførselsbeløbet på hovedkontoen udgør herefter 1,5 mio. kr.

4. BILAG

4. BILAG

4.1 NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE

TABEL 13. NOTE 1: IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

1000 kr., løbende priser	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Primobeholdning	19.419,8	0,0	19.419,8
Opskrivning	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2023 (før afskr.)	19.419,8	0,0	19.419,8
Tilgang	142,3	60,0	202,3
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2023 (før afskr.)	19.562,1	60,0	19.622,1
Akk. Afskrivninger	13.150,5	11,7	13.162,2
Akk. Nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2023	13.150,5	11,7	13.162,2
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2023	6.411,5	48,3	6.459,9
Årets afskrivninger	1.341,7	11,7	1.353,3
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	1.341,7	11,7	1.353,3
Afskrivningsperiode/år	3-5 år	3-5 år	

	Udviklingsprojekter under opførelse
Primosaldo pr. 1.1.2023	0,0
Tilgang	487,5
Nedskrivninger	0,0
Afgang	0,0
Kostpris pr. 31.12.2023	487,5

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Note: Afvigelse i tal skyldes afrunding.

Årets afskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver på i alt 10,3 mio. kr. er 1,8 mio. kr. højere end i tabel 6. Resultatopgørelse. Dette skyldes en række neutraliseringsbeløb på donerede aktiver, samt omposteringer og tilbageførsler (kilde: Navision Stat).

TABEL 14. NOTE 2: MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

1000 kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Primobeholdning	148.828,7	0,0	15.186,2	4.521,2	31.340,9	199.877,0
Opskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2023 (før afskr.)	148.828,7	0,0	15.186,2	4.521,2	31.340,9	199.877,0
Tilgang	457,2	0,0	25.232,9	745,3	2.070,6	28.506,0
Afgang	0,0	0,0	387,0	108,6	0,0	495,7
Kostpris pr. 31.12.2023 (før afskr.)	149.285,9	0,0	40.032,1	5.157,9	33.411,5	227.887,4
Akk. afskrivninger	32.387,7	0,0	7.710,3	3.603,0	26.280,9	69.981,8
Akk. nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2023	32.387,7	0,0	7.710,3	3.603,0	26.280,9	69.981,9
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2023	116.898,2	0,0	32.321,8	1.554,9	7.130,6	157.905,6
Årets afskrivninger	4.325,8	0,0	1.612,1	274,9	2.761,4	8.974,3
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	4.325,8	0,0	1.612,1	274,9	2.761,4	8.974,3
Afskrivningsperiode/år	30-50 år	antal år	8 år	5 år	3 år	

	I gangværende arbejder for egen regning
Primosaldo pr. 01.01.2023	
Tilgang	1.271,0
Nedskrivninger	1.163,7
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	0,0
Kostpris pr. 31.12.2023	1.774,6

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker).

Note: Afvigelse i tal skyldes afrunding.

Årets afskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver på i alt 10,3 mio. kr. er 1,8 mio. kr. højere end i tabel 6. Resultatopgørelse. Dette skyldes en række neutraliseringsbeløb på donerede aktiver, samt omposteringer og tilbageførsler (kilde: Navision Stat).

TABEL 14A. NOTE 3: HENSATTE FORPLIGTELSE

Tabel 14A Note 3. Hensatte forpligtelser	
1000 kr.	
Hensat i 2023 til	Beløb
Feriepengeforpligtelsen	10.332,9
Eventualforpligtelse	433,5
Åremålsansættelser	1.071,3
Hensættelser i alt	11.837,7

Kilde: Navision Stat.

Note: Eventualforpligtelsen vedrører retablering af lejemål.

4.2 INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

TABEL 15. SAMMENFATNING AF ELEMENTER I INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

Tabel 15. Sammenfatning af elementer i prisfastsættelse				
	<i>Ultimo</i>	<i>Ultimo</i>	<i>Ultimo</i>	<i>Ultimo</i>
Løbende priser, 1000 kr.	2020	2021	2022	2023
Institutionens direkte omkostninger i alt	8.269,8	7.857,5	8.034,8	5.843,1
Institutionens indirekte omkostninger i alt	4.016,6	3.857,7	3.556,9	2.799,9
Øvrige indregnede omkostninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	12.286,4	11.715,2	11.591,8	8.643,1
Indtægter i alt	-14.202,8	-12.629,9	-12.293,2	-10.450,8

Kilde: Navision Stat.

Note: Ovenstående tabel omfatter kun konserverings- og konsulentydelse, jf. tabel 16. nedenfor.

Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter opgaver for fremmede rekvirenter i forlængelse af Nationalmuseets virksomhed. Opgaverne der udføres vedrører konserve-

rings-, analyse-, konsulent- og fotovirksomhed. For så vidt angår konserveringsvirksomheden, omfatter virksomheden konserverings- og restaureringsopgaver for kirker, andre museer i ind- og udland samt private.

For så vidt angår analysevirksomheden, omfatter virksomheden konserveringsmæssige og naturvidenskabelige analyser for kirker, andre museer i ind- og udland samt private, herunder i forlængelse af arkæologiske udgravninger.

For så vidt angår konsulentvirksomheden, omfatter virksomheden rådgivning af kirker, andre museer i ind- og udland samt private. Nationalmuseet rådgiver om bygningsklima og analysemetoder mv., samt om forskningsformidling inden for museets virkefelt. Museet kuraterer og producerer endvidere vandrestillinger med henblik på at synliggøre og perspektivere museets samlinger og forskning nationalt og internationalt.

TABEL 16. OVERSIGT OVER AKKUMULERET RESULTAT FOR INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

Tabel 16. Oversigt over akkumuleret resultat af indtægtsdækket virksomhed

	<i>Ultimo</i>	<i>Ultimo</i>	<i>Ultimo</i>	<i>Ultimo</i>
Løbende priser, 1000 kr.	2020	2021	2022	2023
Efteruddannelseskurser	0,0	0,0	0,0	0,0
Konsulentydelse mv.	10.037,9	10.964,1	11.665,6	13.473,3

Kilde: Navision Stat.

Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter i alt væsentligt konserverings- og konsulentydelse mm., jf. bemærkninger til tabel 15. Virksomheden har i de senere år haft et stabilt årligt overskud i størrelsesordenen 1,8-1,9 mio. kr., om end det i 2021 og 2022 faldt til omkring det halve. Dette skyldes især større udgifter ved projektgennemførelse som følge af corona-restriktioner. I 2023 var overskuddet tilbage på niveau med 1,8 mio. kr.

4.3 FÆLLESSTATSLIGE YDELSE MV.

Ikke relevant for Kulturministeriets institutioner.

4.4 GEBYRFINANSIERET VIRKSOMHED

Ikke relevant.

4.5 TILSKUDSFINANSIERET VIRKSOMHED

TABEL 19. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERED E AKTIVITETER (UNDERKONTO 97)

Tabel 19. Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (uk. 97)

Løbende priser, 1000 kr.	Overført overskud fra tidligere år	Årets tilskud	Årets udgifter	Årets resultat (akkumuleret til videreførsel)	Årets overskud til videreførsel
Forskning, Samling og Bevaring (FSB)	27.250,6	-137,7	14.495,9	12.616,9	-14.633,7
Nationalmuseet København	12.980,1	-25,0	3.657,1	9.298,0	-3.682,1
Museer og Slotte	2.970,4	12.337,7	5.015,6	10.292,5	7.322,1
Øvrige	22.410,0	2.109,1	4.095,8	20.423,2	-1.986,8
I alt	65.611,1	14.284,0	27.264,5	52.630,6	-12.980,5

Kilde: Navision Stat.

TABEL 19A. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERET FORSKNINGSVIRKSOMHED (UNDERKONTO 95)

Tabel 19a. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (uk. 95)

Løbende priser, 1000 kr.	Overført overskud fra tidligere år	Årets tilskud	Årets udgifter	Årets resultat (akkumuleret til videreførsel)	Årets overskud til videreførsel
Forskning, Samling og Bevaring (FSB)	99.132,1	20.467,0	42.998,8	76.600,3	-22.531,8
Nationalmuseet København	91,9	55,9	-29,4	177,2	85,3
Museer og Slotte	4.743,8		1.196,2	3.547,6	-1.196,2
Øvrige	2.153,8		-102,7	2.256,5	102,7
I alt	106.121,6	20.522,9	44.062,9	82.581,5	-23.540,1

Kilde: Navision Stat.

Under Øvrige indgår et tilskud på 450.000 kr. vedr. energieffektivisering på Frøslevlejren, jf. akt 187 af 11/6 2020, som Nationalmuseet modtog i 2020. Efter indhentede tilbud i 2021 for entrepriser på tømrer/snedker, elektriker samt ventilation/varmepumpe måtte det konstateres, at den oprindeligt skitserede løsning ikke ville kunne holdes inden for den afsatte bevillingsramme. Der er derfor efterfølgende arbejdet hen mod en enklere løsning, der fortsat vil effektivisere energiforbruget i Frøslev, men hvor visse udfaldskrav ændres. Den alternative løsning prissattes i løbet af foråret/sommeren 2022 og blev implementeret i 2023. Projektet er således afsluttet i året.

Endvidere modtog Nationalmuseet i 2019 et tilskud på 2 mio. kr. af overskydende udlodningsmidler til digitalisering af materiale til geografisk portal (Nationalmuseet i hele Landet). Projektet blev afsluttet i 2023 og hele tilskuddet forbrugt.

4.6 FORELAGTE INVESTERINGER

Ikke relevant.

4.7 IT-OMKOSTNINGER

TABEL 22. IT-OMKOSTNINGER, MIO. KR.

Tabel 22. It-omkostninger, 1000 kr.

Sammensætning	1000 kr.
Interne personaleomkostninger til it (it-drift/-vedligehold/-udvikling)	5.664,3
It-systemdrift	1.614,4
It-vedligehold	5.256,3
It-udviklingsomkostninger	392,6
Udgifter til it-varer til forbrug	1.803,6
i alt	14.731,1

Kilde: Navision Stat (personaleomkostninger) og Statens Koncernsystem (SKS rapportpakker) (øvrige tal).

4.8 SUPPLERENDE BILAG

Ikke relevant.